

Szalézi Értesítő

2013/3

DON BOSCO SZALÉZIAK

SZÁZ ÉVE MAGYARORSZÁGON

1865 2015

Don Bosco
szaléziszek bicentenáriuma
2013 2014

Interjú Claudius Misquittával
KÓSTOLGATÁS

Megemlékezések
Sándor István
kivégzésének napján
HATVAN ÉV TÁVLATÁBÓL

Ilyen még nem volt!

Nyári napközi oratóriumok találkozója

Péliföldszentkereszten tartották június 26-án, szerdán a szalézi nyári napközi oratóriumok találkozóját. A 822 résztvevő öt helyről érkezett buszszal, kerékpáron, illetve gyalog: Balassagyarmatról, Óbudáról, Pesthidegkútról, Mogyoródról és Nyergesújfaluról.

A Don Bosco Szaléziai a letelepedésük színhelyén hirdettek találkozót az ország területén működő szalézi nyári napközi oratóriumok résztvevőinek, vezetőinek és animátorainak. A közösen eltöltött napot Csány Márton, a Szalézi Ifjúsági Iroda vezetője álmolta és szervezte meg a szalézi animátorok csoportjaival. Házigazdaként jelen volt Ábrahám Béla atya, szalézi tartományfőnök és Havasi József atya, korábbi tartományfőnök, valamint több szalézi szerzetes és szalézi munkatárs is.

Az országban tíz helyen zajlottak a szalézi szerzetesek és munkatársaik vezetésével a szalézi oratóriumok nyári napközi változatai, ahol a gyerekeket egész napos szórakozással, vidám együttléttel, sportolással, kézműves foglalkozással és sok-sok élménnyel várták.

A találkozót a közeli Nyergesújfalu oratóriumának animátorai nyitották meg a hely szalézi történetének allegorikus megjelenítésével. A nap további programját közös imádság, tánc és vidám jelenetek alkották, majd három helyszínen játszódó feladatsor várta a résztvevőket az óbudai, a balassagyarmati illetve a pesthidegkúti animátorok szervezésében. Ezalatt a legidősebbekből álló „kaland-csoportok” számháborút játszottak az erdőben.

Lengyel Erzsébet

A tartományfőnök levele

Kedves

Barátaink!

Don BOSCO

Atyánk tisztelői!

Zajlanak a szalézi táborok. Oratóriumainkban véget értek a nyári napközök. Sok száz gyerek számára biztosítottak a szaléziak, munkatársak és animátorok értelmes, vidám vakációt. Köszönöm mindenkinek áldozatos jelenlétét, támogatását!

Pé liföldszentkeresztben épp most van a ministránstábor, az idei már a huszadik alkalom. Ez a legősibb, folyamatosan megtartott nyári programunk az újraindulás óta. A rendszerváltás óta a fiúk táborra már több szalézi hivatást indított el és erősített meg.

Don Bosco első növendéke egy fiúcska volt, akivel a sekrestyében találkozott. Garelli Bertalan azért került bajba, mert nem tudott ministrálni. De a templom otthonává lett.

Sándor István szalézi vértanú testvérünk egyik legszebb munkája volt a Clarisseumban a foglalkozás a ministránsfiúk csoportjával. Ezt a „kis klérus”-nak nevezett csoportot, több mint 100 fiút, vezette, oktatta. Ugyanakkor ő tartotta rendben a templomot és a sekrestyét is.

Legyen nekünk is otthonunk a templom!

A templom segíti egyéni közeledésünket Istenhez, de testvéri közösségbe hív meg az emberekkel. A templomunk világa a mi kis egyházunk. Érezzük jól magunkat a templomban, érezzük otthonunknak, ahol vigaszt és bátorítást kapunk. A templom jelenti részvételünket a nagy egyházi közösségben is.

A ministránstábor egyik visszatérő gondolata: Jézus szolgálata az oltárnál, jelenti a készséget az emberek szolgálatára is. Jézus oltárszolgálat az Isten dicsőítése. Ez felemeli és megnyitja szívünket. Istent dicsőítve, szolgálva megerősödünk a keresztyéni szeretet gyakorlásában.

Az Istent dicsőítő ember bátran nyitja meg szívét és nyújtja ki kezét embertársai felé is.

Don Bosco a szentmise utáni beszélgetéssel kezdi megvalósítani művét, az Oratóriumot.

Sándor István a szent liturgia és a templom szolgálatában megerősödve tartott ki a rábízott fiatalok mellett és vállalta a vértanúságot.

A mi lépteink, terveink is a templomból induljanak ki. Érezzük felelősnek magunkat a templomért, a liturgiáért, Isten dicsőítéséért. Jézus szolgálata vezessen el a felebaráthoz.

Az elmúlt napokban nagy örömmel élhettük meg a diakónus- és papszenteléseket. Felszentelt rendtársaim a templomból indulva fogják megélni a szalézi karizmát. Istent dicsőítve fordulnak a fiatalok felé. Imádkozzunk értük, hogy mindig Jézus közelében legyenek és oda vezessék a fiatalokat is.

Don Bosco Atyánk és Sándor István rendtársunk Isten- és emberszolgálat adjon példát a mindennapjainkban.

*P. Ábrahám Béla SDB
tartományfőnök*

Ha érdeklődsz a szalézi szerzetesi hivatás iránt, keresd

Vitalis Gábor szalézi atyát

telefonon: +36-20-434-8579

vagy e-mailben: vitalis.gabor@szaleziak.hu

de személyesen is meglátogathatod

a Római Katolikus Plébánián

Kazincbarcikán (Dózsa György u. 35.)

Diakónusszentelés

Az óbudai Segítő Szűz Mária-kápolnában június 29-én, szombaton a 18 órakor kezdődő szentmise keretében Varga Lajos váci segédpüspök diakónussá szentelte Gnana Pragasam Derossi Raja és Quadros Lytton szalézi akolitusokat.

Papszentelés

Kazincbarcikán július 13-án, szombaton Ternyák Csaba egri érsek pappá szentelte Pham Quoc Thai Hung Savio Domankos és Salagala Rajesh szalézi diakónusokat. A szertartás 11 órakor kezdődött a kazincbarcikai Szent Család-templomban.

Ministránstábor

Pé liföldszentkeresztben július 16-20. között zajlott P. Depaula Flavio SDB vezetésével fiú ministránsok számára.

Jövünk haza! -- biciklitúra, harmadik (záró) szakasz

Augusztus 1-10-ig az országhatártól Pé liföldszentkeresztig.

Lelkigyakorlat szalézi munkatársaknak, felnőtteknek

Pé liföldszentkeresztben augusztus 5-8. között P. Havasi József SDB vezetésével szalézi munkatársak, Don Boscotisztelők, felnőttek számára. Szervező: Krammer Andrásné sc

Szalézi Part Fesztivál Balatonkenesén

A Don Bosco Szaléziak magyarországi letelepedésének századik évfordulóját szeretnénk nagyszabású keresztény, vízparti fesztivál szervezésével ünnepelni. Augusztus 14-18. között, Part Üdülő Balatonkenese (8174 Balatonkenese, Kópány sor 41.)

KIÁLLÍTÁSOK:

„Utolsókból lesznek az elsők - A szalézi csoda” (- dobozos -) ifjúsági kiállítást május 3-án 15 órakor nyitotta meg Bús Balázs Óbuda-Békásmegyeri polgármestere az Óbudai Múzeumban. A kiállítás itt szeptember 8-ig lesz megtekinthető. Szeptember 13-tól pedig Újpesten nézhetik meg az érdeklődők.

„A jókedv rendje - szaléziak” kiállítást április 18-tól július 21-ig Veszprémben a Szaléziánumban láthatták. Augusztus 9-től a kiállítást Szombathelyen tekinthetik meg az érdeklődők.

A Szalézi Értesítő következő száma októberben jelenik meg.

Don Pascual Chávez Villanueva rendfőnök

A türelem tesz szentté, nem a szenvedés

Don Bosco mesél

Barcelonából és Párizsból hazatérve

1886. május 12-én este fáradtan és csüggedten érkeztem meg Grenoble-ba egy három hónapos franciaországi és spanyolországi utazás végén. Egy valódi „tour de force” állt mögöttem, egy alalmaznagyújtó körút, mert a római Szent Szív-templom építési munkálatai már hónapok óta szüneteltek pénzhiány miatt. A szeminárium rektora nagy szeretettel fogadott és kimerültségemet látva ezekkel a szavakkal vigasztalt: „Tisztelendő atya, Önnél jobban senki sem tudhatja, hogy a szenvedés szentté tesz.” Amit én kijavítottam: „nem a szenvedés tesz szentté, hanem a türelem”. És ez nem csak légből kapott kijelentés volt a részemről, hanem egész életem összefoglalása: a vállamat immár 71 esztendő súlya nyomta, aminek eredményeképp „egy halálosan fáradt ember” lett belőlem, ahogy azt néhány nappal korábban a nagy tekintélyű doktor Combal megállapította, amikor felkeresett Montpellierben és megismételte 1884 márciusában, Marseille-ben mondott szavait.

Egy családi beszélgetés és más bizalmas dolgok

Emlékszem, hogy az én kedves szalézijaimnak tartott egyik beszédemben a „türelem” (pazienza) szó jelentését magyaráztam nekik és utaltam a latin „patior” igére, amelynek jelentése: „elvisel, eltűr, elszenved, erőt vesz magán”. Hangsúlyoztam: „Ha nem kerül fáradságba, nem beszélhetünk türelemről.” Majd hozzátettem még: „Nagyon sok türelemre, vagy jobban mondva, nagyon sok szeretetre van szükség, amit Szalézi Szent Ferenc fűszereivel, kedvességgel és szelidséggel kell ízesítenünk.” E mondat után mindjárt elébe is vágtam önkéntelen ellenvetéseknek és saját tapasztalatomból kiindulva őszintén el-

mondtam nekik: „Én is tudom, hogy mibe kerül ez. És ne higgyétek, hogy a világ legjobb dolga egész délelőtt fogadóórát tartani vagy egész este az íróasztalnál görnyedni és leveleket írni. Biztosítalak benneteket, hogy sokszor szívesen kimennék egy kis friss levegőt szívni és talán szükségem is volna rá... Ne gondoljátok, hogy nekem könnyű nyugodtnak maradnom, ha azt látom, hogy miután ráruháztam valakire egy hatáskörrel, avagy rábízam egy feladatot, az nincs elvégezve időben vagy éppenséggel rosszul hajtották végre. Higgyétek el, hogy néha nekem is felforr a vér az ereimben és úgy érzem, mintha hangyák mászkálnának az idegeimen. De mit tegyünk? Veszítsük el a türelmünket? Azzal nem érünk semmit: az elvégzetlen dolgok nem lesznek készen és haraggal nem lehet helyrehozni a hibákat sem.” Végül egy szívemnek kedves gondolattal fejeztem be: „A türelmet a reménynek kell táplálnia. Ez a támaszunk, amikor a türelmünk fogytán van.”

Többször is észrevettem, hogy sokan nem értenek meg, sőt néhányan elég durva kritikát is megfogalmaztak (különösen az első években) azzal a módszerrel kapcsolatban, amellyel jövőendő szalézijaimat neveltem. Azt mondhatom erre, hogy új utakon jártam. A korábbiaktól teljesen eltérő módszerrel haladtam előre, de nem vakon. Óvatosságból beértem az adott pillanatban lehetséggel, noha azon túlra tekintettem. Néhány évtizeddel később visszaneztem a megtett útra és felidézve az akkori kihívásokat, így foglalhattam össze tapasztalataimat: „A kispapok közül sokan az ágyban heverték, míg hasukra sütött a nap, egyesek iskolát kerültek, nem olvastak lelki olvasmányokat, nem elmélkedtek... Én láttam mindezt, de hagytam, hadd menjen minden a maga útján. Ha minden helytelenséget egyszerre akartam volna felszámolni, be kellett volna zárnom az oratóriumot és szélnek eresztieni az összes gyereket, mert a kis-

papok nem alkalmazkodtak volna egy szigorúbb napirendhez és mind elmentek volna. És azt is jól láttam, hogy ezek közül a kispapok közül sokan szívesen dolgoznak, bár egy kicsit szétszórtak, de jószívűek, erkölcsösek és tudtam, hogy fiatalkori szeleburdiságuk elmúltával majd nagy segítségemre lesznek. És meg kell mondanom, hogy Társaságunk sok papja, akik ezek közül kerültek ki, most azok közé tartoznak, akik a legtöbbet dolgoznak és a leghívebbek az egyházhoz, míg akkoriban biztos, hogy faképnél hagytak volna, ha szigorú szabályoknak kell alávetniük magukat... Ha csak a tökéleteseket gyűjtöttem volna magam köré, semmit sem értem volna el.”

A várakozás művészete

Földművesként mindig tudtam várni, megtanultam és sokszor gyakoroltam a türelem leckéjét. Emlékszem, hányszor hallottam édesanyámtól a bölcs mondást: „Az út igazítja a szamar terhet.” A szamar volt a leggyakrabban használt, a legmegbízhatóbb és a legolcsóbb szállítóeszköz. A szállítandó holmit két egyenlő súlyú részre osztva a nyereg két oldalára erősített kosarakba rakták. Az utazás alatt az elkerülhetetlen rázkódás miatt állandóan igazgatni kellett a terhet. Ez a gyermekkori emlék mondatta velem később gyakran: „Amikor valamilyen nehézségbe ütközöm, úgy teszek, mint az utazó, akinek útját egyszer csak hatalmas szikladarab zárja el. Ha nem tudom elmozdítani, átmászom rajta vagy megkerülöm. Vagy pedig megszakítom az utat, és hogy ne teljen haszontalanul a várakozás ideje, megpróbálok segítségére lenni valakinek. De sosem téveszem szem elől az eredeti célt, a félbehagyott munkát. Lassan aztán annak is eljön az ideje, a gyümölcs beérik, az emberek változnak, a nehézségek elhárulnak.” Életem vége felé a rendtársak száma annyira megnőtt, hogy lehetetlenné vált

külön-külön írni mindegyiknek valami személyre szólót. Így hát egy mindannyiuknak szóló körlevelet írtam, hogy az Úr áldását és munkában gazdag esztendőt kívánjak nekik. 1884-ben (január 6-án) ezt írtam: „*Talán kocsin akarunk a Paradicsomba menni? Nem a kényelemért lettünk szerzetesek, hanem hogy áldozattal érdemeket szerezzünk a másik életre. Bátorság, tehát, kedves és szeretett fiaim! Haladjunk csak előre! Sok fáradsággal, sok nélkülözéssel jár, de erre azt feleljük: olyan hatalmas a jutalom, hogy semmilyen fáradságot nem szabad sajnálnunk, hogy kiérdemeljük.*” Életem utolsó napjait a valdocói házban töltöttem. De a hangulat egyáltalán nem volt olyan nyomasztó és gyászos, ahogy sok szerző írja. A gyerekekkel és a szaléziakkal minden hónapban elvégeztük a „jó halál-gyakorlatot”, ezt a mai napig létező áhítat-gyakorlatot. Nem más ez, mint megmerítkezés az örökkévalóság titkában. Én, a vidámság és az egészséges szórakozás tanítómestere a legnagyobb természetességgel beszéltem a gyerekeknek hamarosan bekövetkező halálukról, de nem azért, hogy rájuk ijesszek, hanem hogy növeljem bennük az élet szeretetét. Békesség áradt körülöttnünk akkor is, ha a halálról beszéltem, mert befejezésül mindig a mennyországra került a szó. Úgy beszéltem róla, mint egy gyermek az atyja házáról. Azok a gyerekek, akiket Valdocóban ért a halál, természetesen és meggyőződéssel beszéltek a mennyországról, mint otthonukról, elfogadták társaik, nevelőik megbízatásait, és mosollyal az arcukon lehelték ki lelküket. Kétségtelenül emlékeztek gyakran ismételtetett szavaimra: „*A Paradicsom mindent megér.*” A halálból ellenállhatatlan meghívás lett egy jóságos Istenhez, aki megbocsát, befogadja gyermekeit és velük ünnepel. A neveltetésnek köszönhetően nem nagyon hajlottam arra, hogy elfogadjam a túlzott penitenciákat. Azt a Savio Domonkos nevű szent kisfiút vissza kellett fognom és megtiltottam neki mindenféle önsanyargatást. Csak annyit engedélyeztem, hogy „*viseld türelemmel, ha valaki megbánt, törd el a meleget, a hideget, a szelet, az esőt, a fáradságot és minden betegséget, amit Isten megenged.*” Ez az, amit másoknak is tanácsoltam: „*Nem hiányoznak az eszközök, hogy átéljük Krisztus szenvedéseit: a meleg, a hideg, a betegségek, az emberek, az események mind eszközök arra, hogy átéljük az Ő gyötrelmeit.*” Gondolataimat így foglaltam össze: „*Nem elég megcsókolni a keresztet; hordozni is kell.*”

Iskolaügyek

Írja Koblencz Attila pedagógiai felelős

Változások a szalézi köznevelésben

Bizonyára a Kedves Olvasók is értesültek az elmúlt hónapokban arról, hogy hazánk köznevelési rendszere nagymértékű átalakuláson megy keresztül. A törvényi és a demográfiai változások arra készítették a tartományi vezetést, valamint az iskolaügyekkel foglalkozó bizottságot, hogy az új kihívásoknak megfelelően reagáljon ezekre, átalakítsa intézményrendszerét, vezetési struktúráját.

A duális képzés megjelenése a szakképzésben arra kötelezi az intézményeket, hogy tanulóik külső gyakorlólhelyen töltsék szakmai gyakorlatukat. Első lépésként elsősorban ennek biztosítására jött létre két évvel ezelőtt a Szalézi Kft.

Miután a tavalyi évben Kazincbarcán és a környező településeken Ternyák Csaba egri érsek lelképásztori feladatokkal bízta meg a szalézi rendet, átvettük a város egyik gimnáziumát. Így a Don Bosco Iskola és az új Szalézi Szent Ferenc Gimnázium tanulóinak, a teljes középiskolás korosztály számára kínálhatjuk fel Don Bosco nevelési módszerét.

A tartományi vezetés mindenképpen szerette volna megerősíteni a rend fővárosi jelenlétét. Ezért a Tartományi Tanács hozzájárulása után a rendfőnök és az Egyetemes Tanács jóváhagyta, hogy két budapesti szakközépiskola, az informatikai irányultságú Számalk-Szalézi Szakközépiskola és a főleg egészségügyi és

szociális képzéseket nyújtó Meta-Don Bosco Szakközépiskola augusztus végén a Don Bosco Szalézi Társasága fenntartásába kerüljön.

Május végén hivatalosan bejegyzésre került a Don Bosco Szalézi Társaságán belül működő Szalézi Intézményfenntartó (rövidített nevén: SZIF), melynek feladata a szaléziak által alapított köznevelési és felsőoktatási, ill. szociális intézmények fenntartása és működtetése, alaptervékenységeinek biztosítása, felügyelete és ellenőrzése.

Felelős a fenntartása alá tartozó intézményekben folyó, Bosco Szent János, mint rendalapító munkásságának, elveinek, a „megelőző módszer”-nek megfelelő hitéleti, pedagógiai és szociális tevékenységekért. Ezen intézkedéseivel a szalézi rend olyan belső jogi kereteket hoz létre, amelyekkel világnézetileg elkötelezetten, a Magyar Katolikus Egyház szellemiségének megfelelően biztosítja az intézmények oktató-nevelő és szociális munkáját.

Az átszervezésekkel, intézményalapításokkal lehetővé válik, hogy a pedagógiaileg képzett civil segítőinket is bevonjuk munkánkba, hiszen az intézményekben nevelői célú, szalézi kötődésű és a fenntartó által engedélyezett szervezetek, mozgalmak (pl.: SZALIM, Szalézi Munkatársak Egyesülete) segítségére is támaszkodhatunk.

Hatvan év távlatából

Szolnok

Sándor István vértanúságának hatvanadik évfordulóján, június 8-án délután 18 órai kezdettel ünnepi szentmisével emlékeztek a város szülőttéről a szolnoki plébániatemplomban. A szentmisét P. Ábrahám Béla SDB szalézi tartományfőnök mutatta be, a szentbeszédet don Pierluigi Cameroni, a szalézi rend egyetemes posztulátora mondta, aki Rómából érkezett, hogy tanácsaival, tapasztalataival segítse az októberi boldoggáavatás előkészületeit.

Érkezése után a posztulátor bejárta a templomot és a plébániát, ahol Sándor Istvánt megkeresztelték, megtekintette az altemplomban az emlékhelyet, amelyet fellelhetetlen sírja helyett alakítottak ki számára a szolnokiak.

Szentbeszédében Pierluigi Cameroni kiemelte, hogy mindenekelőtt Sándor István hitbeli tanúságtételének értékét szeretné megosztani, kihangsúlyozva azt a tényt, hogy ő a családjában és a plébániáján kapta meg és érlelte hitének magját, amiről aztán a mártírságig menően tanúságot tett.

- 1914. október 26-án ebben a városban született Sándor István - mondta don Cameroni -, egy vasutascsalád első gyermekeként. Az édesapját szintén István-nak hívták; édesanyja neve Fekete Mária volt. Születése után három nappal a Szent Szív ferences plébánia káplánja keresztelte meg.

Testvére, János így emlékszik vissza gyermekéveikre: "Gyerekkorunkat egy boldog és vallásos családban növekedve töltöttük. Szüleink nagyon egyszerű emberek voltak. Édesapám, aki vasárnaponként a misére vitt bennünket, életre szóló példát mutatott nekünk. A hűség, a haza és a család iránti szeretet voltak a legfontosabb értékek a családban."

A szülői házban István gondos nevelést kapott. Ekkoriban minden katolikus családban természetes volt a keresztény életre való felkészítés, így az elsőáldozás és a bérmálkozás is, amiben István 1925. május 11-én részesült. Megint csak János testvére tanúvallomását idézzük: "Hite mély volt és már gyermekkorunkban megmutatkozott. Otthon közösen imádkoztunk, templomba jártunk és együtt

Don Cameroni átnyújtotta Máthé György szolnoki plébánosnak Sándor István posztulációjának egy díszkötésű példányát

járultunk szentáldozáshoz. Még megvan a rózsafüzér, amit édesanyánk morzsolgatott, amikor velünk volt."

Don Cameroni kiemelte, hogy Sándor István tanúsága és boldoggá avatásának ajándéka a szolnoki közösség számára különösen erőteljesen hordozza azt az üzenetet, hogy meg kell erősíteni a család lényegi szerepét a hit átadásában, hiszen nem gondolhatunk új evangelizációra anélkül, hogy ne éreznénk felelősséget az evangélium családoknak való hirdetéséért és ne támogalnánk őket a nevelés feladatában.

Sándor István alakja hatvan évvel a halála és húsz évvel a vallásszabadság magyarországi visszanyerése után hatalmas emberi és keresztény dimenzióval bír. Ő kora ifjúságától arra vágyott, hogy Isten

és testvérei szolgálatának szentelje magát a fiatalok nevelésének nagylelkű feladatában Don Bosco lelkisége szerint. Ezért képes volt erős, Istenhez és testvéreihez hű lelket ápolni magában, ami a próba percében először ahhoz segítette hozzá, hogy ellenállhasson a konfliktushelyzeteknek, majd hogy kiállja élete odaadásának legnagyobb próbatételét. Boldoggá avatása, ahogy azt számos tanú is megerősítette, vigasztalást és bátorítást jelent ahhoz, hogy a keresztény hitélet újjáéledjen a magyar nép között - emlékeztetett a posztulátor.

A szentmise végén don Cameroni átnyújtotta Máthé György szolnoki plébánosnak Sándor István posztulációjának egy díszkötésű példányát. A plébános felhívta a hívek figyelmét arra, hogy a város szülőlténeke boldoggá avatása már eddig is események sorát váltotta ki Szolnokon, és ez után is több helyi kulturális eseményre kerül majd sor - a helyi festők arcképeket készítenek, amelyek minden templomban méltó helyen hirdetik majd az új boldog hírét, utcát neveznek el róla, szobrot szeretnének felállítani a templom előtti téren. A szolnoki Szigligeti Színház művészeti vezetője szindarabot ír, melyet a színház novemberben mutat be, ezzel tisztelegve a város szülőtte előtt. A plébános örömet fejezte ki, hogy a város vezetősége is felkarolta az ügyet és sok mindenben segíti a plébániát, például abban is, hogy az október 19-i bol-

doggá avatásra különvonattal utazhassanak a helyi hívek.

A szentmise után a helyi Vivaldi Keresztény Kamarazenekar adott rövid hangversenyt, bemutatva Tomaso Albinoni és Antonio Vivaldi egy-egy művét.

Útban Budapest felé 21 óra 10 perckor - Sándor István kivégzésének időpontjában - a szaléziak küldöttsége megállt az autót mentén, ahol don Cameroni röviden emlékezett a vértanú szalézi testvérré, majd imával köszönték meg őt Istennek.

Clarisseum

Vértanúsága 60. évfordulójának másnapján, június 9-én, vasárnap szentmisével emlékeztek Újpesten a Clarisseumban, működésének színhelyén Sándor István vértanú szalézi szerzetes testvérről.

A szentmisét P. Ábrahám Béla SDB szalézi tartományfőnök mutatta be, a szentbeszédet don Pierluigi Cameroni, egyetemes posztulátor mondta. Jelen volt még Havasi József korábbi tartományfőnök, Depaula Flavio tartományi titkár, Bíró Lóránt plébániai kormányzó és Máté György szolnoki plébános is.

Don Cameroni szentbeszédében emlékeztetett rá, hogy Sándor István 1936. február 12-én érkezett meg a Clarisseumba, miután elfogadták jelölti felvételi kérelmét a szaléziak közé. Ez a szalézi ház adott otthont akkoriban a Tartományfőnökségnek, a Don Bosco Nyomdának és a hasonló nevű kiadónak, egy diákok és szakmunkástanulók (nyomdászok, könyvkötők és cipészek) számára létesített kollégiumnak, valamint egy nyilvános templomnak is. A szaléziak 1925-től 1950-ig, a szerzetesrendek feloszlásáig tevékenykedtek ezen a helyen. Itt bontakozott ki Sándor István szerzetesi hivatása és érlelődött

Pokorni János és Ari László is jelen volt a megemlékezésen. A Pártörtség perében ők is a vádlottak padján ültek

vértanúságra kész lelke.

Sándor István feladata a nyomdászinások irányítása és gyakorlati oktatása volt az országszerte nagy elismertségnek örvendő Don Bosco Nyomdában és emellett

kollégiumi nevelőként is működött.

Don Cameroni kihangsúlyozta, hogy a Sándor Istvántól kapott erős és jelentőségteljes hittanúság nagyon fontos az Egyház és a mai világ számára, hiszen egyre nagyobb szükség van az evangélium hatékony hirdetésére, valamint a termékeny és széleskörű evangelizációra, de különösen nagy értéket és jelentőséget hordoz magában most, 2013-ban, a Hit évében.

A szentmisét követően a Don Bosco szobornál dr. Galla János köszöntötte az egybegyűlteket, majd Ozsváth Kálmán újpesti önkormányzati képviselő emlékezett Sándor Istvánra.

A szentmisén és a megemlékezésen jelen volt a Pártörtség pere néven elhíresült koncepciós per másodrendű vádlottja, Ari László, és a tizenkettőrendű vádlott, Pokorni János is. Ari Lászlót, aki annak

idején 22 éves volt, kötél általi halálra ítélték, majd az ítéletet később életfogytiglanra változtatták. Pokorni János, aki egy cellában raboskodott Sándor Istvánal, tizenkét évet kapott.

Ari László elmondta, hogy ő is az ávosoknál volt és jó barátja volt Zana Albertnek. 1951-ben találkozott először Sándor Istvánnal, amikor már Kiss István álnéven élt és ő még a kihallgatáson sem tudta az igazi nevét. Nem sokra emlékszik már, de azt megjegyezte, hogy Sándor István azt ismételte, hogy ő nem szervezkedett a rendszer ellen, hanem a szerzetesi fogadalmának megfelelően élt és nevelte az ifjúságot.

Az ünnepségen köszöntötték a századik születésnapját ünneplő Szántó Klári nénit, aki a Clarisseum nyomdájában Sándor István munkatársa volt.

Kóstolgatás

Mi a feladata a szalézi ifjúságpasztorációs megbízottnak?

Ha az ifjúságpasztorációról beszélünk, akkor általában mindenki azt gondolja, hogy a programokról van szó, de ez tulajdonképpen egy kettős feladat. Az egyik része az, hogy minél több fiatalat megszólítsunk és vonzóvá tegyük Don Bosco szalézi lelkiségét, a másik része pedig, hogy meghívjuk őket, hogy kövessék Jézus Krisztust. Ez a két lényeges momentum: ismerjék meg Don Boscót, a személyét és a szalézi lelkiséget, és kövessék Jézus Krisztust, talán mint szerzetes, talán mint munkatárs, talán mint laikus házaspár, vagyis hogy megtalálják a hivatásukat. Ezt látom a legfontosabbnak.

Van erre recept?

Ez egy jó kérdés! Nincs kitalált recept. Olyan ez, mint amikor egy nagy közös főzést csinálunk: megnézzük, mink van, kezdjük beletenni az alapanyagokat, és kóstolgatjuk: - Hát ez még nem jó... Ezzel meg elrontottuk, fel kell javítani... Világos számunkra, mi a cél, csak az utat kell megtalálni, ez az, ami érdekes. Nem úgy van, hogy az oratóriumi felelős, vagy az ifjúságpasztorációs megbízott már tudja az utat, hanem együtt derítjük ki, hogy merre lehet menni. Az irány az megvan, de nincs kitaposott út.

Melyik területet találsz az ifjúságpasztoráción belül a legfontosabbnak?

A centenáriumi év segített nekem szempontokat találni, és beláttam, hogy nagyon fontosak azok a fiatalok, akik még nem tartoznak hozzánk. A kihívás pedig az, hogy milyen módon lehet őket meghívni. Talán az a módja, hogy mi megyünk el oda, ahol ők érzik magukat biztonságban, ahol ők vannak otthon, és elhozzuk őket hozzánk, ahol együtt tudjuk otthon érezni magunkat. Ez az "otthon", amiről beszélek, nem egy hely. Ez egy fogalom, ami azt takarja, hogy ugyanolyanok az értékek, ugyanolyan elveket vallunk. Az együttműködésnél egy kicsivel több. Megszólítani őket, hogy: - Figyeljétek, van ez az út, ez az

irány, ami talán a boldogsághoz vezet. És ezt vonzóvá tenni az ő nyelvükön. Ez az elmélet. Erre kell nekünk most kitalálni stratégiákat, hogyan lehet ezt megvalósítani. Természetesen ez nem egy év munka, hanem ennél hosszabb időszakot jelent. Meg kell erősítenünk az alapokat. Tudjuk, hogy a nyári napközi oratóriumok eléggé sikeresek, ott meg tudunk szólítani sok gyereket, viszont az évközi oratóriumok gyengék, és kell hogy legyenek fiatalok is, nem csak gyerekek. Tartományi szinten a nyári napközi oratóriumokban nagyon alacsony az átlagéletkor, ami nem rossz, de ki kell találnunk, miként lehet megszólítani az idősebbeket is. Ezek a kihívások, és nem egy egyszerű út ez.

Hogyan lehet elindulni?

Az erekleje útjával kapcsolatosan több pozitív tapasztalat ért. Több egyházmegye is meghívott bennünket, Csány Marci pedig részt vesz az egyházmegyéi ifjúsági tanácsának munkájában. Ezek ilyen apró kiindulási pontok. Észrevesznek minket, tudják, hogy valami jót tudunk tenni. Még nem kérnek segítséget, de megvan rá a lehetőség, hogy tudjunk együttműködni, és így több embert tudunk megszólítani. Ez számunkra is egy nagy lehetőség. Még nem tudjuk, hogy mennyi teret adnak nekünk, de majd kitapasztaljuk azt is.

A te víziódban tehát egy kifelé nyitás szerepel?

Igen. Tovább kell vinni az újraevangelizációt. És ezt nem lehet a fiatalok nélkül. De mi, szaléziak édeskevesen vagyunk ehhez, kellene a munkatársak is, az animátorok is, mert nélkülük nem lehet.

És hol lehet megszólítani ma a fiatalokat? A templomban nagyon kevés fiatal van.

Mindenhol. Nincs egy konkrét hely, amire rá tudok mutatni. Óbudán például a foci pályákat jártam a környező utcákban. Még magyarul sem tudtam, csak köszöntem. Az volt a cél, hogy észrevegyenek.

Megbeszéltünk egy meccset, három-négy csapat jött össze és egy délután barátságos körmérkőzéseket játszottunk. Fociztunk. És a fiúk utána ott maradtak. Persze, néhány év múlva már lemorzsolódtak, mert kinőttek abból a környezetből, de ez egy olyan lehetőség volt, hogy nem feltétlenül kellett a nyelvtudás, nem kellett nagy programok, csak éreztetni velük, hogy számíthatnak ránk. Néhányukkal még mindig tartom a kapcsolatot. Nem kell tehát arra várni, hogy a fiatalok eljöjjenek hozzánk, hanem belevágni. Elkezdni. Ez a nyitás kifelé. Nincs konkrét hely. Lehet egy busz megálló, vagy egy vendéglő, ahol a fiatalok összejönnek. Nekünk is ki kell lépni a biztonsági zónánkból, ami nem lesz könnyű.

Hogy fogadtad a kinevezést?

Béla atya hívott, hogy akar velem beszélni. Ekkor mondta, hogy mivel Vitális Gábor atyának elég sok dolga van Kazincbarcán, mi lenne, ha én vállalnám az ifjúságpasztorációt. Először nem válaszoltam, mert nem tudtam, hogy komolyan kérdezi-e. De amikor láttam, hogy tényleg komolyan gondolja, megköszöntem a bizalmát, hogy gondolja, hogy képes vagyok erre, és azt mondtam, hogy a tartományfőnök és a tartományi tanács segítségével szívesen vállalom. Mert misszionárius vagyok, és bármilyen régóta is élek itt, de mégis, a magyar mentalitást egy magyar ember jobban ismeri és ez nagyon fontos. Amikor Óbudán voltam, rengeteget beszélgettem Havasi atyával, hogy ne csináljak olyan dolgokat, ami a magyar embernek sértő, vagy lehet, hogy számomra természetes, de számára nem. Más a kultúra, más a felfogás, és ebben nekem még mindig szükségem van segítségre.

Vannak olyan indiai tapasztalataid, amiket fel tudsz használni?

Vannak. Mianmarban, amikor elkezdttük az oratóriumot, akkor nagyon nehéz volt. Láttam, hogy hétvégén a kispapok lustálkodnak, nem csinálnak semmit, és ezt mint szalézi, nem tartottam jónak. Ekkor

elkezdünk a fálvakban oratóriumot csinálni, és ez ma már rendszeresen működik. Nehéz indítás volt, két-három hónapig küszködtem a szaléziakkal, mert nem értették, hogy mit akarok, mégis megvalósult és ennek örülök. Ezek a tapasztalatok biztos segíteni fognak, de nekem is kell fejlődnöm sok mindenben, hogy jobban menjen. Béla atya nevezett ki, de ez számomra Istennek a kívánsága, hiszen a tartományfőnök vagy az előljáró mindig Isten szavát közvetíti a szerzetes számára. Ebben hiszek, így tudok boldog lenni, mert hiszem, hogy Isten ezt akarja tőlem.

Az országos jelentőségű programokat vagy a helyi szintű fejlesztést tartod fontosabbnak?

Ugyanúgy lesznek nagy programok, mint korábban, de nagyon fontosnak találom, hogy megerősítsük az oratóriumok fejlesztését helyi szinten. Imádkozom azért, hogy legyen idő arra, hogy elmenjek a helyi oratóriumokba, nem csak azokba, amiket a szaléziak, hanem azokba is, amit a nővérek vagy a szalézi munkatársak szerveznek. Senki ne érezze azt, hogy ők csinálják, és nincs senki, aki figyel rájuk. Szeretném többször meglátogatni az oratóriumokat, és különösen fontosnak találok a tapasztalatcserét és az ötletbörzét. Nem versenyről van szó, hanem a jól bevált gyakorlat megosztásáról. Lehet, hogy valakinek van egy jó ötlete, de nem adja át másnak, mert ez csak az övé. Nem. Legyen ez egy hálózat, tanuljunk egymástól, támogassuk egymást.

A pályázást fontosnak tartod?

Igen, fontos az is, hogy pályázzunk, és ha nyernénk valamilyen pályázaton, akkor a pénzt a fiatalokra fordítsuk. Van olyan helyzet, amikor egy oratórium nem tud pályázni, de a SZALIM, mint egyesület pályázhat, és így is megerősíthetjük az oratóriumokat. A pénzzel kapcsolatban az az álláspontom, hogy nagyon keskeny a határ a jó és a rossz között, és a pénz nagy kísértés. Úgy kell rá gondolni, hogy a pénz, amivel gazdálkodunk, nem a miénk, hanem a fiataloké. Három oratóriumban is volt alkalmam dolgozni és tudom, hogy vannak olyan lelkes animátorok, akik szívesen és sokat dolgoznak, de azért nem tudnak eljönni a programokra, mert nem tudják kifizetni a részvételi díjat. Segít ebben a Don Bosco Alapítvány és a tartományfőnökség is, de ha van több lehetőség, azzal is élni kell.

Van-e valami jellegzetes szalézi recept arra, hogy az újraevangelizációs folyamaton belül a fiatalok lelkéhez közelebb tudjunk férkőzni?

A szalézi lelkiség „az udvar” lelkisége. Hogy szakítsunk rá időt - és itt kifejezetten a szaléziakra gondolok -, hogy a nagy programok után le tudjunk ülni a fiatalokkal egy kicsit kikapcsolódni, „leereszteni”. Ilyenkor történik meg az ifjúsági munka. A programszervezés jó dolog, a fiatalok is tanulnak belőle, itt tudják felhasználni a képzést, amit kaptak, de a program után, amikor a gyerekek elmentek, a szervező csoporttal leülni, vagy játszani egyet, hülyéskedni és innen elvezetni őket Istenhez, ez a mi feladatunk. Ahol iskoláink vannak, az szerencsésebb, mert számtalan lehetőség van foglalkozni a fiatalokkal, csak időt kell rá találni. Nagyon fontos a szalézi testvér, vagy az a személy, akivel elsőnek, és akivel utolsónak találkozik a fiatal, amikor belép. Don Bosco sokáig ragaszkodott hozzá, hogy ez a személy szalézi legyen. A nyári napközi oratóriumokban például a kendők leadása csak egy eszköz, amivel az animátornak van lehetősége mondani egy jó szót, vagy bátorítani, ha a gyerek elköszön tőle. Ezek fontos pillanatok, amelyek arra valók, hogy a fiatalok érezzék, hogy fontosak számunkra és támogatjuk őket.

Az animátorok képzése folytatódik?

Igen. Béla atyának és Vitális Gábornak volt egy álma, hogy kiadjunk egy füzetet az animátorképzésről, ezen még gondolkodunk, de a képzés folytatása fontos. Két egyházmegye is kérte az animátor anyagunkat, és ez megint egy lehetőség. Az az elképzelésem, hogy az anyagot műhelyekre osztjuk fel, és az egyházmegye ifjúsági vezetőinek tartunk egy képzést, így meg lenne a kapcsolat közöttünk, elhívánk őket szalézi programokra... sok idő, sok energia, de működhet. Ilyen az is, amikor a mi fiataljaink Olaszországba mennek ki és hasonló volt a vándor animátor program is. Fontos, hogy kitaruljanak a látóhatáraik és létrejön a tapasztalatcsere és a megosztás.

Ezek szerint van sok munka... Örülsz neki?

Persze! Addig jó, amíg van mit tenni. Ha unatkozunk, akkor jön az ördög... De vannak, hála Istennek, jó animátorok és jó munkatársak is, akik segítenek. Fontos, hogy készek legyenek a munkára. Lehet valaki nagyon kreatív és jó szervező, de ha nincs meg benne a készség a munkára, akkor az egész nem ér semmit. Don Bosco is olyan fiatalokkal kezdte, akik készek voltak a munkára. Mindegy volt, hogy mit kell tenni, lehet, hogy csak tíz százalékot értettek meg belőle, de azt a tíz százalékot teljes mértékben kitöltötték. És ez a boldogság, hogy jót tettünk.

Önkéntesség

Rácz Zs. Enikő beszámolója az óbudai „reggeliztetős” táborról

Egy tábor szeretetből

Ez volt a negyedik nyári tábor, amit alapvetően a reggeliztető programon év közben részt vevő gyerekeknek szerveztünk, és bár Don Bosco szellemiségében hasonló a „nagy” oratóriumi táborokhoz, de sokkal több hasonlóságot mutat az egykori valdócói fiúk csapatához. Itt naponta 40-50 gyermeket fogadunk, akiknek jó része idén vagy a korábbi években, tanítási napokon nálunk reggelizett, illetve az előző évek táborozói voltak. Ebben a napközis táborban az animátorokon és szalézi atyákon, kispapokon és testvéreken kívül a reggeliztetés „catering-team”-je is részt vesz, vagyis azok a felnőttek, akik év közben segítik a reggeliztetést. A programokat közösen terveztük, szerveztük és alakítottuk ki. Mindenki ott állt helyt, ahol a legjobban tudott, és ahol a legnagyobb szükség volt rá. Idén különösen jónak tartottam a csapatmunkát, békében és összeszokottan dolgoztunk együtt. Ebben a táborban ez talán még fontosabb, mert ezekkel a gyerekekkel többet kell törődni, mutatni nekik az utat és el is kísérni őket.

„Ez volt a legjobb tábor, amibe valaha voltam! Ugye, jövőre is jöhetnek?” – mondta többször is az egyik tizenéves lány. Miért érezhette így? Mit tudunk mi adni ezeknek a gyerekeknek? Erről gondolkodtam a tábor alatt készített fotókat nézegetve, és az elmélkedésemet szeretném ebben a kis cikkben megosztani.

Elég-e ez az öt nap, hogy megmutassuk nekik, milyen a jézusi szeretet? Intenzíven velük vagyunk, figyelünk rájuk, meghallgatjuk őket, amit otthon, az iskolában talán nem tudnak kellően megtagasztalni. Játsszunk velük, ott vagyunk mellettük, és eledelül nem csak reggelit adunk nekik, hanem magunkat és magunkból Krisztust. Mi is csak azt adhatjuk, amit mi magunk is kaptunk, de azt mindenképpen oda kell adnunk! Oda kell rendelődni, ahova szólít minket Isten. Meghallani ezt a hívó szót, és amink van, azt továbbadni, megosztani a közösséggel, ott, ahol erre lehetőségünk van. Mindenki azt, amit kapott, és így lehetünk EgysÉg.

Mi Krisztus nevében, önkéntes munkában adjuk oda önmagunkat szeretetből. Nem fizetségért dolgozunk ott, mert ha fizetnének érte, már nem lenne ugyanaz. Megtanítjuk a gyerekeket keresztet vetni, dicsőítést énekelni, imádkozni, de mi magunk vajon imádkozunk-e eleget ezekért a gyermekekért? És azért a szándékért, hogy lemondva önmagunkról értük szolgáljunk, ahogy Don Bosco is tette? Leülünk-e csöndes magányunkban, ott, ahol egyedül vagyunk Istennel, a lelkiismeretünk legmélyén gondolkodva arról, hogy hol is van a mi helyünk? Hol tudjuk tenni a jót? Istennek hála a szaléziak családjában mindig megtalálhatóak azok a lehetőségek, ahol Jézus dolgozhat bennünk, és általunk egy csapat gyermek nyarát varázsoltuk szebbé. Reméljük, hogy az elvetett magok kalásszá érnek...

Vége van a tanévnek, a táboroknak. Elfáradtunk, pihenni is szükséges. De az imádságba soha ne fáradjunk bele. Tóparton, tengerparton süttetve a hasunkat, vagy éppen a hegyekben túrázva, biciklizve jusson eszünkbe legalább egy fohász erejéig az a sok, ma is szeretetre vágyó Don Boscó-i gyermek. És soha ne felejtünk el hálát adni az Atyának mindannyiukért!

Kedves Sándor István!

2013 júniusában a Szalézi Ifjúsági Mozgalom európai vezetőtanácsának ülésére érkeztem éppen, a római szalézi rendfőnökségre, a szalézi világ szívébe és központjába, amikor szembenéztél velem egy hatalmas molinóról a folyosó egyik kiemelt pontján.

Mellette kitűzve a nagy hír, hogy október 19-én boldoggá avatnak téged. Ezt az érzést soha nem felejttem el! Egy hosszú repülőút után (ahol éppen a te életed legújabb alapos összefoglalását olvastam), fáradtan és kicsit megilletődötten flangálva a rend vezetői között, az érzés, ahogyan megláttalak, mintha egész úton elkísértél volna, és azt kérdeztem magamban tőled: – Hát te is itt vagy?

Régóta ismerjük egymást... Gyerekkoromban egykori társadtól, Zsedely Gyula atyától kaptam az első könyvet, amely rólad szólt. Bár töredelmesen bevallom sok iskolai kötelező olvasmány történetének sosem tudtam meg a végét, de a rólad szóló elbeszélést többször elolvastam. Ekkor még senki nem beszélt rólad. De határozottan emlékszem, hogy gyerekkoromban sokszor megálltam az óbudai oratórium folyosóján a kitett képed és a kiállított halálos ítéleted előtt. Vértanúink címmel két hatalmas portré volt elhelyezve rólad és Dániel Tiborról. Ezek később, senki nem tudja hova, de eltűntek. Aztán sokáig nem hallottam rólad. Igazságtalanságnak is éreztem ezt, bár ekkor még nem is tudtam, hogy már kezdeményezték a boldoggáavatásodat.

Tizenéves koromban Újpestre költöztünk családommal és csak később tudtam meg, egy olasz szalézi újságból, hogy a felozlatás előtti egykori szalézi központ, a Clarisseum, ahol te is dolgoztál az utcánk másik végén van. Még aznap este,

hogyan elolvastam ezt a cikket, amely voltaképpen rólad szólt, biciklire pattantam és bejártam minden helyet a környéken, amelyről a cikkben szó esett. Éreztem, hogy a nagy sötét éjszakában a nyomdokaidban járok. Petőfit idézve, ezen a vadregényes újpesti estén a bőrömmön éreztem – a Clarisseum előtt először megállva biciklimmel – a magyar szalézi múlt „holt dicsőségének halvány kísértetét”. Soha nem felejttem el ezeket az első közös élményeinket. Azóta nagyon érdekel minden, ami veled és a Clarisseum múltjával kapcsolatos. Sok élményt köszönhetek neked, amelyekkel megajándékoztál. A szolnoki utazások, mikor Havasi atya először mutatta meg nekem az archívumban rólad örözött és általad írt leveleket, amikor Annamari kollégámmal a tablód után kutattunk a volt iskolában Szolnokon, és amikor visszahívtak, hogy végül megtalálták. Lóri bácsi és Pokorni János bácsi elbeszélései, a találkozás még élő rokonoddal, Katalin unokahúgoddal, hogy országos animátor-találkozót szervezhettünk rólad, hogy most már nem csak Magyarország, hanem lassan az egész világ veled foglalkozik! És ez a mai találkozásunk itt Rómában csak feltette az i-re a pontot. A babérkoszorút pedig majd Amato bíboros fogja elhelyezni a fejed fölé, a vértanúk falára, ha már földi nyugvóhelyre sajnos nem tehetünk koszorút...

Most itt ülök éjjel után néhány perccel Rómában, és látod, egyre többen vagyunk, akik lelkesen igyekszünk felkutatni mindent, ami veled kapcsolatos. Azon az estén, amikor az akasztófa alá állítottak, ahol számodra végképp minden végállomásra érkezett, és úgy tűnt, hogy Sándor István élete és léte az örök feledésbe merül, gondoltad-e, hogy egyszer az egész világ terád fog emlékezni? Megkockáztatom, még te, Isten Szolgája sem gondoltad ezt. És íme, hogyan lesz az abszolút lehetetlen mégis valósággá! Isten igazságos, és előtte semmi sem lehetetlen! Ő kivárja az idejét... Mi, mai fiatalok viszont hajlamosak vagyunk mindent azonnal akar-ni, és könnyen megvalósítható dolgok elől is ilyen-olyan kifogásokat keresve, jajongva kihátrálni. Mi, magyar szalézi fiatalok pedig rendkívüli büszkeséggel nézünk rád és bízunk benned, mert olyan példát adtál nekünk, ami mögé teljes szívvel és lelkesedéssel beállhatunk. Te egy olyan korban éltél, amikor tiltott volt olyan tevékenységeket végezni, amiket mi már szabadon gyakorolhatunk oratóriumainkban. És te mégis, teljes erőddel, mindent kockára téve mentél előre! Mi, akiknek minden meg van engedve, sokszor mégsem tudunk akkora lendülettel haladni előre, sőt gyakran elhagyjuk magunkat. Kérlek, segíts, hogy helyt tudjunk állni a szegény és elhagyatott gyerekek között, akik már-már kiszáradó szívvel várnak minden egyes jó szavunkra, amely életet ad és amely a Teremtőtől származik és hozzá vezet vissza! Római tartózkodásom során sok szalézival találkoztam. Mozambiktól Dél-Amerikán át európaiakig. Első reakciónk, mikor megtudták, hogy magyar vagyok, valami ilyesmi volt: – Áh! Szando, Sándó, Szándor... Köszönöm, hogy büszke lehettem rád!

Csányi Marci, Róma 2013. június

Pályázat

Második esély a kazincbarcikai Don Boscóban

A Második esély típusú programok célja a tanköteles koron túli, középfokú oktatásból kimaradt, lemorzsolódott vagy azt elhagyó fiatalok, köztük roma fiatalok középfokú tanulmányokba való visszavezetése, illetve az érettségi és a piacképes szak-képzettség megszerzésének elősegítése, számukra rugalmas, egyénre szabott tanulási utak kialakítása, valamint a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő oktatási lehetőségek megteremtése, hatékony tanulási módszerek elérhetővé tétele.

A szaléziak kazincbarcikai Iskolájában, a Don Bosco Általános Iskola, Szakiskola. Középfokú és Kollégiumban, amint talán köztudott, hátrányos helyzetű fiatalok életkezdési esélyét segítjük. Elsősorban szakmatanulás, egy-egy jó szakma megszerzése a reális cél. Többen vannak azonban, akik „belejönnek a tanulásba”, és az érettségit, esetleg a felsőfokú továbbtanulást tűzik ki célul maguk elé. A fiatalok egy része, akik már nem tankötelesek, néhány év munka után kerülnek vissza az iskolapadba, hogy befejezzék megkezdett tanulmányaikat.

A TÁMOP-3.2.1./B-09/4-2010 „Második Esély Gimnázium” pályázatán nyert támogatásból 2010. szeptember 1-jétől két tanéven át lehetőséget kaptunk újszerű, személyre szabott oktatás kidolgozására, bevezetésére.

A program pedagógia alapja (amit a felzárkóztatásban és a szakképzésben is alkalmazunk) a Don Boscó-i módszer, vagyis a feltétel nélküli szeretet, az állandó jelenlét és a megelőző módszer alkalmazása a diákok életében.

A pályázat keretein belül lehetőségünk volt mentorrendszer működtetésére, ahol a tanár-diák kapcsolat nem csupán az iskolai életre korlátozódott, hanem az

érettségire készülő tanulók teljes életére igyekeztünk rálátással lenni és minden területen segíteni.

A diákok számára érdekes, hasznos szabadidős programokat is biztosítottunk, itt lehetőségük volt kreativitásuk fejlesztésére, sportolásra, filmnézésre, közös vidám játékokra. Nagy örömmel vettük tudomásul, hogy 2013 szeptemberétől két újabb tanévre a TÁMOP-3.3.9.D-12-2012 „Második Esély Gimnázium” pályázatának nyertesei lettünk, és személyre szabott tanulási tervekkel, egyéni igényekre reagálva készíthetjük fel a hozzánk érkező diákokat. Szeretnénk megtalálni és megszólítani azokat a fiatalokat, akik középfokú tanulmányaikat megszakították/abbahagyták, hogy lehetőséget és segítséget nyújtsunk nekik a sikeres érettségi vizsga megszerzéséhez. A tanórák mellett ingyenes ECDL-vizsga lehetőség, izgalmas kirándulások, kulturális és szabadidős programok várnak mindenkit.

A „Második esély” pályázat lehetőséget ad és támogat minket abban, hogy olyan hatékony pedagógiai módszereket alkalmazzunk, melyek sikerélményeket adnak, logikus gondolkodásmódot fejlesztenek és megtanítanak csapatban dolgozni. A tudás érték, aminek mindenki birtokosa lehet.

1844. DECEMBER 8.

TESSÉK,
EZT A SZOBÁT
IGÉRTE
NEKÜNK AZ
ÓRGRÓFNÉ.

EGY KIS FI-
GYELMET KÉREK!
EZ A SZOBA EGÉSZ
TÉLRE A MIENK. AKI
TEHÁT SZERETNE
IDEJÖNNI ÉS TA-
NULNI EGY KICSIT,
MUNKA UTÁN MEG-
TEHETI.

A LEG-
JOBBKOR,
MERT
HAVAZIK.

A KÓRHÁZ
ÉPÍTÉSE HAMARO-
SAN BEFEJEZŐDIK.
ABBA A SZOBÁBA, AHO-
L MOST A GYEREKEK JÁT-
SZANAK, BETEGEKET
FOGNAK KÖLTÖZTETNI.
MÁSİK HELYET KELL
TALÁLNUK AZ ORA-
TÓRIUMNAK.

SOKAN ELJÖNNEK ESTÉNKÉNT, MEGLOP-
VA AZ ALVÁS ÓRÁIT, ÉS KABÁTJUKAT
A VÁLLUKRA TERÍTVÉ ÜLNEK A PADBAN,
HOGY NE FÁZZANAK.

1845 TAVASZA.

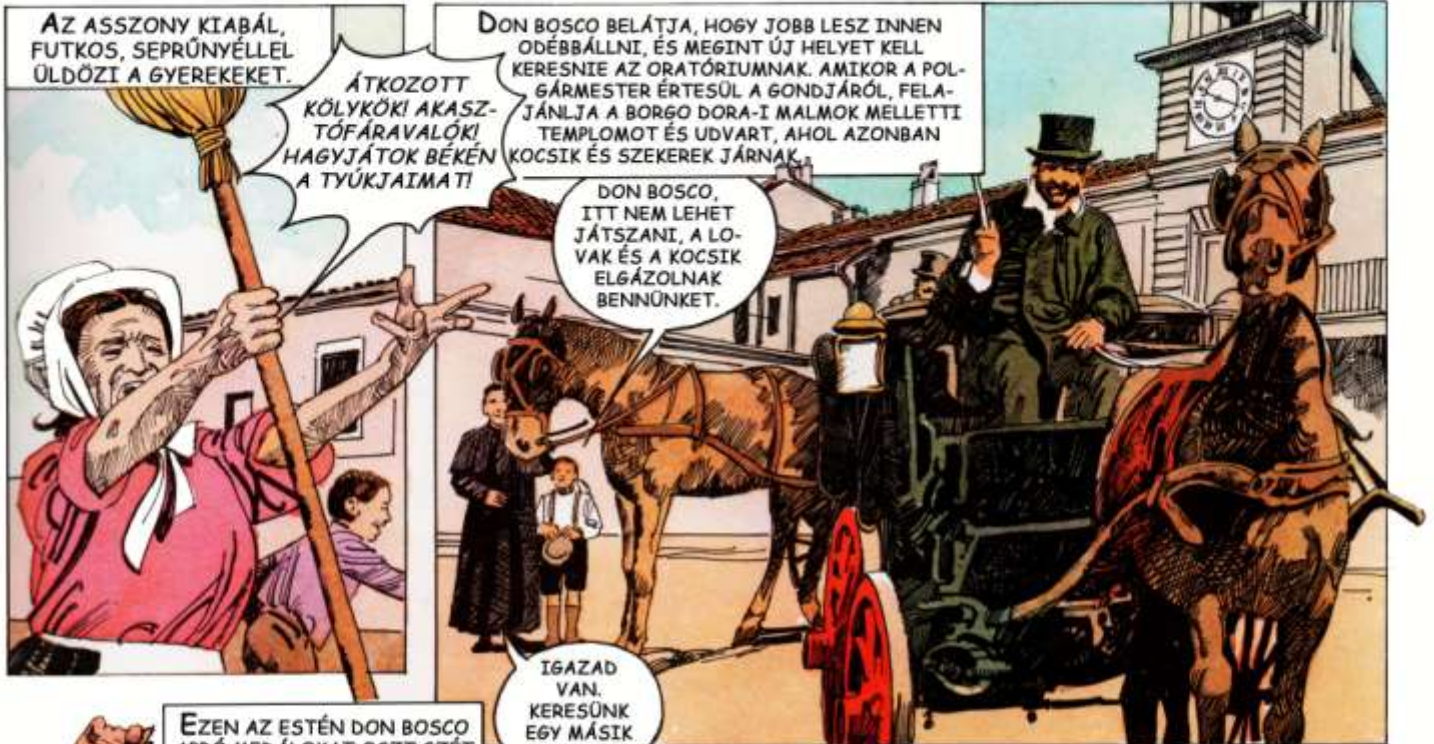
ITT VAN A BILIN-
CSES SZENT PÉTER-
TEMPLOM, AMINEK VAN
EGY JÓ NAGY, ÜRES UDVARA.
A TEMPLOMBAN MISÉZHE-
TÜNK, AZ UDVARON MEG
JÁTSZHATUNK. A KÁPLÁN
JÓ BARÁTOM. PRÓBÁL-
JUK MEG!

A KÁPLÁN BELEEGYEZIK A
DOLOGBA, DE A GAZDASZ-
SZONYÁNAK NINC
ÍNYÉRE. MISE UTÁN A
GYEREKEK AZ UDVARON
KERGETIK A TYÚKOKAT...

DON BOSCO,
HA ELALUDNÉK,
ÉBRESSZEN FEL,
FELTÉTLENÜL
MEG AKAROK
TANULNI ÍRNI!

A TYÚKJAIM!
HAGYJÁTOK BÉ-
KÉN A TYÚK-
JAIMAT!

AZ ASSZONY KIBÁL,
FUTKOS, SEPRŰNYÉLLEL
ÜLDÖZI A GYEREKEKET.

ÁTKOZOTT
KÖLYKÖKI AKASZ-
TÓFÁRAVALÓKI
HAGYJÁTOK BÉKEN
A TYÚKJAIMATI!

DON BOSCO BELÁTJA, HOGY JOBB LESZ INNEN
ODÉBBÁLLNI, ÉS MEGINT ÚJ HELYET KELL
KERESNIE AZ ORATÓRIUMNAK. AMIKOR A POL-
GÁRMESTER ÉRTESÜL A GONDJÁRÓL, FEL-
JÁNLIJA A BORGO DORA-I MALMOK MELLETTI
TEPLOTMOT ÉS UDVART, AHOL AZONBAN
KOCSIK ÉS SZEKEREK JÁRNAK.

DON BOSCO,
ITT NEM LEHET
JÁTSZANI, A LO-
VAK ÉS A KOCSIK
ELGÁZOLNAK
BENNÜNKET.

IGAZAD
VAN.
KERESÜNK
EGY MÁSIK
HELYET.

EZEN AZ ESTÉN DON BOSCO
APRÓ MEDÁLOKAT OSZT SZÉT
A GYEREKEK KÖZÖTT.

IDE, IDE,
NEKEMI!

NE
LÖKDÖSSI

JUT
MINDEN-
KINEKI

UTOLSÓNAK EGY SÁPADT
FIÚ MARAD, NEKI NEM
JUT MEDÁL. RUA MIHÁLY-
NAK HÍVJÁK. DON BOSCO
ODANYÚJTJA NEKI A BAL
KEZÉT, A JOBBAL PEDIG
ÚGY TESZ, MINTHA KET-
TÉSZELNÉ AZT.

NESZE,
MISIKE,
FOGJAD.

A FIÚ KÉRDŐN
TEKINT RÁ.

MIT
FOGJAK?

DON BOSCO A
SZEMÉBE NÉZ,
ÉS TITOKZATOS
SZAVAKAT MOND
NEKI:

MI KETTEN
MINDENBEN
FELEZÜNK.

ŐSZE DON BOSCO-NAK
SIKERÜL KIBÉRELNIE
HÁROM SZOBÁT EGY
PAPTÓL, DON MORETTÁ-
TÓL, A HOSSZÚ TÉLEN
PEDIG A GYEREKEK SZÓRA-
KOZTATÁSÁRA...

FIGYELEM,
SZENZÁCIÓS
BÜVÉSZMUTATVÁNY!
AZT MONDJÁTOK, HOGY
EZ A KALAP ÜRES?
TÉNYLEG? ÉS AKKOR
HONNAN REPÜL KI EZ
A GALAMB? ÉS EZ
A MÁSIK?

MEGKEZDŐDIK
A RENDSZE-
RES OKTATÁS
AZ ESTI ISKO-
LÁBAN.

TUDOM,
HOGY FÁRADTAK
VAGYOK, DE
FIGYELJETEK RÁM,
ELMAGYARÁZOM
A SZORZÁST!

1846 MÁRCIUSA

NE HARA-
GUDJ, NEM
HOSSZABBÍ-
T-HATOM MEG
A BÉRETI
SZERZŐDÉST

MIÉRT?

OLVASD
EL!

AZ ÖSSZES
BÉRLŐ FELMONDÁS-
SAL FENYEGETŐZIK
A LÁRMA MIATT? ÉS JÓ
KERESZTÉNYEKNEK
MONDJÁK MAGUKAT?
DE HÁT ŐK NEM VOL-
TAK GYEREKEK?

A FILIPPI TESTVÉREK RÉTJE
LETT AZ ORATÓRIUM ÚJ OTT-
HONA.

MEGINTE HELYET KELL
KERESNI.

ÖNÖK
A GAZDÁI
ENNEK A
RÉTNEK?

IGEN,
URAM. A RÉTNEK, A
KERÍTÉSNEK ÉS A
KUNYHÓNAK.

HA
OLCSÓN
IDEADJÁK,
ÉN KIBÉREL-
NÉM.

MA A KAPUCI-
NUSOKHOZ
MEGYÜNK MISÉ-
RE. A BARÁTOK
REGGELIT IS
ADNAK
NEKÜNK.

Írja Czigány Enikő szalézi munkatárs

Tudatos elköteleződés

Március 20-án a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán tartott könyvbemutató után megszólított egy fiatal ember, hogy szeretné, ha bemutatna egy pár lépcsőfokkal feljebb álló idősebb hölgyet, mert az ő férjét Sándor István mentette meg a kivégzéstől. Így ismerkedtem meg – a fia közvetítésével – Balássy Ilonával, aki 1956 óta külföldön él és találkozásunkkor csak családlátogatáson tartózkodott Magyarországon. Mivel két hét múlva már visszatért Amerikába egy közeli időpontot beszélünk meg arra, hogy a már készülő „Szalézi történetek II” kiadványba egy interjút készítssek vele. Az alább leírtak természetesen nem ölelik fel az egész interjút, csak annak egy kis részletét, ami Sándor Istvánt érinti. Nem tudom, hogy a Terror Háza Múzeumban megrendezett Sándor István emléknapon bemutatott boldoggá avatási dokumentumok tartalmazták-e ezt az eseményt, de ez is egy adalék Sándor István mártír tanúságtételéhez, az ifjúság iránti szeretetéhez, elkötelezettségéhez.

Részletek az interjúból.

„Férjemet, Balássy Gézát 1957-ben a grazi egyetemen ismertem meg. Az 1956-os forradalom leverését követően kb. 100-150 magyar fiatal tanult itt. Tanulmányaink mellett énekkart alapítottunk és más kulturális szakköröket, valamint diákszövetséget hoztunk létre és ennek a vezetője volt Balássy Géza, én meg a vezetőségnek lettem a tagja. Jó barátság alakult ki köztünk és így tudtam meg, hogy 1953-ban letartóztatták, mert a „földalatti Katolikus Ifjúsági Mozgalom”-nak volt a tagja és egyéb koncepcióval is vádolták. Debrecenben, ahol élt kiscsoportot vezetett. Ebben az időben nem lehetett 4-5 főnél többen összegyűlni, de ők esetenként többen is voltak. Heti egy alkalommal jöttek össze és Bibliát olvastak, erről beszélgettek, segítettek egymást, stb. A mindennapokban ő vilánszerelőként dolgozott, mivel volt piarista diákként és osztályidegenként nem vették fel az egyetemre. 1953-ban még munkaszolgálatos katoná is volt. Egy lelkigyakorlaton ismerkedtem meg Zana

Bercivel, akiről a Sándor Istvánról szóló filmben is hallhattunk, aki az ÁVO-n belül szervezett meg egy kiscsoportot. Az előbb említett lelkigyakorlat a csoportvezetőknek kísérteties módon egy pártházal szemközti épületben volt megtartva. Géza sokat utazott Debrecen és Budapest között a katonaságnál végzett feladatai és munkája miatt. Egy ilyen alkalommal tartóztatták le, amikor egy kulturális rendezvényen vett részt a fővárosban. A szünetben odament hozzá két férfi, azonosították és közölték vele, hogy le van tartóztatva. A vád ellene – mivel tudták, hogy ő is egy kiscsoportot vezet – ugyanaz volt, mint Zana Berciéknél (Zana Albert elsőrendű vádlottról van szó – szerk.): a vezetése alá tartozó csoport tagjaival államellenes összeesküvést szőtt a rendszer és Rákosi Mátyás megbuktatására. Azzal is vádolták, hogy összekötő vezető volt Sándor István és... arra már nem emlékszem, ki között. A tárgyaláson a védőügyvédje többet ártott, mint használt és mivel az összeesküvés egyik vezetőjeként vádolta, a beszéde végén kötél általi Sándor István – akinek, mint társtettesnek jelen kellett lenni, szót kért, és csoda folytán megadták neki. Ekkor azt mondta, még a fülemben cseng, ahogy Géza idézte: „Kérem, hogy gondolják, hogy egy közel 40 éves ember, mint én, utasításokat fogad el egy húszéves fiatalembertől?” Akkor már nem tudom, hogy volt-e még ott egyéb szóvalítás, de a bíró és az ügyész is közbeszólt, hogy megfontolandó az enyhítés és így kapott 15 évet. Férjem itt a tárgyaláson találkozott először Sándor Istvánnal, ez is bizonyítja, hogy az ellenük felhozott minden vád koncepció volt. Csak itt a börtönben tudta meg azt is, hogy Zana Bercit is letartóztatták, majd kivégezték. Egy zárkában volt öt-hat pappal, Tollas Tiborral (költő, a Nemzetőr főszerkesztője, szervező a magyarság megmaradásáért az emigrációban) és egy idős bácsi-val. A 15 évből négy évet töltött le és jött a szabadságharc, majd az emigráció.” (Részlet a Balássy Gézánéval készült interjúból)

A Sándor István életéből vett pillanatkép szemléletesen tükrözi, hogy mit jelent az elköteleződés. A halálra ítélt emberek többsége fél, befelé fordul, összeroppan, jó esetben próbálja magában elrendezni a dolgait. Számára még a kivégzése ismeretében is fontosak a környezetében történő események. Odafigyel és felelősséget érez egy olyan fiatal életéért is, akit nem is ismer. Elkötelezettsége e korosztály iránt felülírja még annak a reménynek a lehetőségét is, hogy ha ellene vall, talán a javára írnák. Az elkeseredés, a depresszió még az utolsó napjaiban sem tudja elnyomni szeretetét.

Az elköteleződés egyik legmagasabb foka Sándor István hitbeli mártír tanúságtétele, de a mi hitéletünkben is fontos szerepe van. Ezekben a napokban sokan figyelnek ránk, sokan kérdeznak/kérdeztek. „Ki az a Don Bosco, akit az a sok fiatal kísér?” „Kit ünnepelnek Don Boscóban?” „Hogy lehet az, hogy a templomban énekel kísért táncsal, tapsal, éljenzéssel ünnepelnek a gyermekek, fiatalok, amikor végre velünk van Don Bosco ereklyéje?” vagy „Mi az a boldoggáavatás?” „Ki az a Sándor István? Miért avatják boldoggá?” „Hogyan lehet valaki boldog?” Nem szólhatunk meg senkit, ha csak ünnepelni, szép ruhát ölteni, egy hangulatért vagy csak kíváncsiságból jön közénk. De nekünk tudnunk kell, hogy kit és mit ünneplünk. Fontos, hogy tudjuk, egy-egy a Szalézi Családot érintő ünnepnek, eseménynek mi a lényege (pl.: boldoggáavatás). Don Bosco sem küldte el azokat, akik csak fityülni tudtak, de a hitet nem ismerték. A mostani és későbbi ünnepeink célja úgy megmutatni magunkat, hogy egyre erősebb legyen az érdeklődőkben az akarat, hogy megismerjenek minket. Ebben feladatunk szívélyesen fogadni, kérdésekre jól felkészülten, készségesen válaszolni. Az sem szégyen, ha nem tudunk mindent, de azt a bizonyosságot is közvetíteni kell a felénk forduló felé, hogy biztos utánanéznünk, és később válaszoljunk, azaz pótoljuk hiányosságainkat. Ezzel a szalézi ügyet is jól szolgáljuk, hiszen a tudatos elköteleződés a hitelesség alapja. Az elköteleződéssel munka is

jár! Megfogalmazott céljaink elérése érdekében mindenkinek a saját képessége és teherbírása alapján kell feladatot/feladatokat vállalni és ezeket egy közösség tagjaként elvégezni. A munkavégzés egyben tanulás is lehet, mely időt, esetenként nagyobb erőfeszítéseket is igényel. Ezen az összefogás, a közösség támogató ereje és az elköteleződést jellemző ügyszeretet és szeretet mindig

átsegít. E saját élményű tanulásunk is rádöbben, hogy az érdeklődők tájékoztat-lansága csak egy kiindulópont, de a cél eléréséhez, a megismertetéshez nekünk kell alkalmassá válni, hogy elfogadóak legyünk, a kérdéseket bátran fogadhas-suk, s azokat meg is tudjuk válaszolni. „Meg kell mondanom egyébként, csodál-tam bennük, hogy tudatlanságuk ellenére igen nagy tisztelettel fordultak az Egyház

és a szent szolgálattevők iránt, és vágy-tak egyre többet tudni a vallás dolgai-ról.” (Bosco János, 2012. 167.)

Felhasznált irodalom

Bosco János – Oratóriumi emlékiratok. Don Bosco Kiadó, 2012, Budapest

†

Sr. Jeriga Anna FMA 1922–2013

Jeriga Anna nővért május 17-én, Pünkösd előtti pénteken, a Segítő Szűzanya Kilencedében, a Kistarcsai Kórházban (Budapest), hívta magához az Úr.

Anna nővér Ekecsen (Felvidék) született 1922. június 8-án. Fogadalmat tett Coneglianóban (Olaszország, Treviso) 1950. augusztus 5-én. A Mazzarello Szent Mária Tartomány (Triveneto, Olaszország) tagja volt.

Anna nővér testvére pap volt, s ő neki mondta el szíve titkát, hogy szerzetes nővér szeretne lenni. A bátyja kísérte el 1946. július 29-én Mándokra, és amit útközben mondott, a fiatal lány szívébe vésődött: „Amikor az Istennek adja magát valaki, ne hátráljon meg” - és mindvégig hűséges maradt elhatározásához. Szülei örömmel adták beleegyezésüket.

A posztulátust 1948. január 31-én kezdte meg Padovában. Fogadalmotétel után Moglianóba (Velence) a szalézi atyák „Astori” Kollégiumába került, varrónőként a ruhák rendben tartása volt a feladata. 1955-ben Velencében a „Maria Ausiliatrice” házban árva gyerekek nevelője lett, emellett varrónői és sekrestyési teendőket is ellátott. 1972-től 1978-ig Coneglia-nóban, a „Madre Clelia” házban továbbra is varrónő és sekrestyés, de többször is hosszabb időre hazatért, hogy idős, beteg szüleit segítse. Egy évig Triesztben a „Maria Ausiliatrice” ház gazdasági teendőivel foglalkozott, majd három évig Pordenonében a Don Bosco Kollégium igazgató-nője volt. 1982-től 1990-ig Vigo di Cadore-ban házfőnök helyettes nővér, az oratórium vezetője és varrónő.

Nagyon szerette a Triveneto Tartományt, ahol nővéri életét kezdte és egészen a kommunizmus végéig élt, de örömmel tért vissza Magyarországra, annak ellenére, hogy szülőfaluja ma Szlovákiában van. Anna nővér szíve mindig is magyar volt. 1990-ben visszatér Magyarországra. Pesthidegkúton a nővérek első közösségében két éven át házfőnök helyettes volt. 1992-ben a Mogyoródon nyíló új házba került, s 20 éven át ebben a házban a házfőnök helyettesi és a gazdasági ügyekkel foglalkozott. Nagyon értékes segítséget adott a házfőnök-nőnek, 2007-ig Italia De Feletti nővérnek, majd Marjetta Zanjovic és végül Carolina Costabile nővérnek.

Fontos volt számára a közössége és hálás szívvel gondolt az előljárókra. Közössége nagyra becsülte a sok apró figyelmes-ségéért, szolgálatkészségéért. A magyar házak történetének élő emlékkönyve volt, különösen a mogyoródié.

Anna nővér, köszönjük jóságos figyelmedet, derűs, diszkrét, de mindig figyelmes jelenlétet, barátságos mosolyodat. Járj közben értünk az Úr Jézusnál, hogy küldjön hivatásokat, különösen a szeretett magyar földre.

†

P. Bősze József SDB 1924–2013

Bősze József atya 1924. február 9-én született Vásárosmiskén, buzgó keresztény szülők gyermekeként. Tanulmányait a helyi iskolában kezdte, majd a rákospalotai Clarisseumban

folytatta, ahol megismerte Don Bosco lelkeségét. Megtetszett neki az ott tapasztalt szalézi vidámság, és elhatározta, hogy maga is szalézi lesz. A nyergesújfalu szalézi iskolában egy év alatt különbözeti vizsgát tett polgári iskolai tanulmányai után. 1941-ben jelentkezett szalézinnak. Mezőnyáradon végezte el a noviciátust, majd 1942. augusztus 16-án első fogadalmmal kötelezte el magát. Gimnáziumi tanulmányait 1944. október 12-ig Mezőnyáradon folytatta. 1944. október 12-én a háborús események miatt rendtársaival együtt elhagyta Mezőnyáradot, majd 1945. június 9-én visszatért oda. Tartományfőnöke, Antal János atya szeptemberben Gyulára küldte felügyelőnek, ahol 1948-ig, intézményeink államosításáig dolgozott. 1948-ban örök fogadalmat tett, majd teológiai tanulmányokat kezdett Péliföldszentkeresztben. 1950 júniusában többi rendtársával együtt sajnos el kellett hagynia a magyar szalézi bölcsőt. Először a szombathelyi szemináriumban kapott felvételt, majd 1952. június 12-én ugyanitt részesült a papi szentségben Kovács püspök úr kézfeltételével. Papi működését különböző helyeken teljesítette: 1953-1954-ben káplán Dozmat-Bucsun, 1954-1956-ban Pákán, 1956-1957-ben Muraszemenyén, 1957-1958-ban Celldömölkön, 1958-1960-ban Egerváron, 1960-1961-ben Körmenten, 1961-1963-ban Vasváron. 1964 és 1988 között káplánként és plébánosként hosszú időt tölt el Vashosszúfalun. 1988-1989-ban plébánosnak nevezik ki Letenyére. Amikor elérkezett a rendszerváltás, azonnal jelentkezett, hogy mint szalézi akarja tovább folytatni papi életét. Nagy része volt a szalézi tartomány újjáalapításában. 1989-ben, már mint szalézi átvette a Szombathelyi Szent Kvirin és az Újperint Segítő Szűz Mária plébániánk vezetését. Nagy munkabírásának köszönhetően lelkesen, fáradtságot nem ismerve mindent megtett, hogy a visszakapott templomunkat és az intézetet széppé, újjá alakítsa. A tartományfőnök megbízta a Szombathelyi Rendház igazgatói posztjával is. Részt vett az új noviciátus építésében. Szívügye volt az újperinti Segítő Szűz Mária templom megépítése. A sorokmajori közösség számára is új istenházat készített. A magyar szalézi tartomány nagyon sokat köszön Bősze József atyának. Az újrakezdés oszlopa és előmozdítója volt. Mivel egészségét a sok munka kikezdte 1999-ben nyugdíjba vonult. Ezután visszavonulva, csendesesen folytatta életét. Egészsége mind jobban megromlott, de betegségét türelemmel viselte. 2013. július 20-án a késő esti órákban váratlanul elhunyt.

Előttünk jártak
P. Havasi József SDB rovata

P. Juhász Mihály SDB (1915 – 1969)

Százéves letelepedésünk alkalmából a volt novíciusi házunkban is megünnepeltük ezt az eseményt. Mezőnyáradon több éven át dolgoztak a szaléziak, és ahogy ez alkalommal tapasztaltam, mély nyomot hagytak a hívek emlékezetében. Az ünnepi alkalomból megemlékeztek a volt szaléziakról is, különösen kiemelték Juhász Mihály atya tevékeny életét, példáját. Öröm töltötte el a szívemet, hiszen ezekben a nehéz években magam is részt vettem az eseményekben, és igen tiszteltem a mezőnyáradói szalézi plébánost, Juhász Mihály atyát. Mihály atya valóban kitűnt példamutató életével, ezt a hívek is nagyra becsülték és bátran kiálltak plébánosuk mellett.

Juhász Mihály atya 1915. június 19-én született Tardosbányán, buzgó keresztény szülőktől. Gyermeki éveit és elemi iskolai tanulmányait falujában élte le. Mint kisgyermek szüleivel többször elzarándokolt Péliföldszentkeresztre. Ott ismerkedett meg a szalézi kispapokkal, akiknek vidámsága és buzgósága megnyerte tetszését. Így nem csoda, hogy örömmel ment tanulmányai folytatására Nyergesújfaluba a szalézi iskolába. Itt még jobban megtapasztalta a vidám szalézi lelkületet, megismerte Don Boscót, a fiatalok barátját és nevelőjét. Lelkesedett Don Boscóért. Otthon nem beszélt másról, csak Don Boscóról, olyanynyira, hogy fiatalabb testvérét is meggyőzte. Testvére, Feri az ő meséiből ismerkedett meg a szaléziakkal, főleg Don

Boscóval, és többször is kifejezte gyermeki naivitással: – Félek, hogy amire én felnövök, addigra Don Bosco már nyugdíjba megy...

Mihályt átjárta Don Bosco lelkülete, így aztán nem csoda, hogy jelentkezett szalézi novíciusnak. 1931. július 3-án lett novícius Péliföldszentkereszten, novíciusmestere don Antonio Bonato volt.

Első szalézi tevékenységét Balassagyarmaton kezdte nevelőként, ahol Hollinger István volt az igazgatója. Mihály kispap lelkesedett igazgatójáért. Ezt írja: „Személyében nem csak igazgatót, de melegsívű, tisztalelkű édesapát kaptam.” A kellemes és szép első évek után azonban meg kellett ismerkednie a nehézségekkel is, az esztergom-tábori fiúintézetbe kapott beosztást. Ezt írja: „Esztergom-táborban a javítóintézet legmocskosabb, legrendetlenebb csoportjához kaptam beosztást. Úgy éreztem magam, mintha a mennyország bájos, tiszta légköréből a pokol első csarnokába potygyantam volna. Munkakörömet azonban itt is nagyon megszerettem, szívemet hoztam az elfásult 13-19 éves fiúk közé.” Az előjárók felfigyeltek a tehetséges és buzgó kispapra, ezért Torinóba küldték teológiai tanulmányokra. Torinóban is megmutatta nagyságát, igazi szalézi lelkületét. Tanulmányait „magna cum laude” eredménnyel fejezte be. 1942. július 5-én pappá szentelték a torinói Segítő Szűz bazilikában.

Hazatérve Balassagyarmaton működött,

de a háború viszontagságai miatt többször kellett katonai szolgálatot teljesítenie. Főhadnagyi rangot kapott.

1945-ben Mezőnyáradra került mint plébános. Itt sok szenvedést kellett neki elviselni. Mivel lelkesen vezette híveit, ez nem tetszett az akkori hatalomnak. Sok akadályba ütközött, végül le is tartóztatták. Több évi börtönre ítélték, hívei azonban kiálltak mellette, szinte az egész falu kivonult a bíróság elé és az épület felgyújtásával fenyegették a hatóságot. Végül, félve a tömegetől, a hatóság szabadon engedte Juhász Mihályt, de el kellett hagynia mezőnyáradói plébániáját. Püspöke az állam nyomására Folyásra helyezte, ahol se templom se plébánia nem volt és a falu úgy fogadta: „Nincs szükségünk plébánosra.” Mihály atya azonban nem csüggedt el. Megelégedett a neki kiutalt cselédlakással, ajtók és ablakok nélkül. Ez volt hét éven át a plébániahivatala és a lakása. Az első vasárnapi misére, amelyet szabadterén tartott, senki nem jött el. Vasakarata, kitartása és jámborsága végül is változást eredményezett. Amikor hét év után elhagyta a községet, 70-80 százalékos volt a szentmisén való részvétel. Egyedül csak Isten tudja, milyen áldozatokkal érte el mindezt.

Mivel egészségét erősen igénybe vette a nehéz munka, az első évek szűkös táplálkozása és a hideg, püspöke könnyebb munkát adott neki. Utolsó lelkipásztori állomása Törökszentmiklóson volt, ahol szívélyes modorával és áldozatkészségével szintén rövid időn belül megnyerte hívei szimpátiáját. Az itt töltött négy évből az utolsó kettőt csaknem egészen betegágyban töltötte.

Juhász Mihály atya példája arra kötelez minket, hogy mi is készek legyünk minden akadályt legyőzni, ne féljünk egész életünket Istennek szentelni.

Don Bosco ezt mondta: „Ha egy szalézi a lelkek üdvéért végzett munkája következtében összeroppan és meghal, ez diadalt jelent Társaságunk számára, bő áldást fog az égből reá áradni.”

Isten Szolgája, Sándor István DVD

Már kapható DVD-n Dér András filmje a vértanú szerzetes testvéréről, az ötvenes években zajló egyházüldözésről, a hit és a hűség erejéről.

A főszerepben Orth Péter, további szereplők: Lux Ádám, Dér Denisa, Tóth Jankó, Molnár Ildikó

Ára: 2000 Ft

Megvásárolható a kiadónál (1032 Bp.. Kiscelli u. 79. H-P 9-17 h) vagy megrendelhető a donboscokiado@gmail.com e-mail címen, illetve a 06-20-320-7373-as telefonszámon.

HÍREK A SZALÉZI VILÁGBÓL

Az önkéntesség mozgásban tartja a világot – Bécsben, a legrégebbi osztrák szalézi házban levő Don Bosco-templomban július 6-án ünnepi szentmise keretében 18 fiatal felnőtt önkéntes kapta meg küldetésének jelképét, az önkéntesek keresztyét és indult útnak a világ közelebbi és távolabbi vidékeire, hogy Don Bosco szellemében tizenkét hónapig szolgálja a gyerekeket, fiatalokat és rászorulókat. Mint önkéntesek és elkötelezett civil segítők, részt vesznek a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok valamint az utcagyerekek megmentésére irányuló projekteken, ifjúsági központokban, iskolákban, műhelyekben, szakképzési központokban és kollégiumokban fognak dolgozni a Don Bosco Szaléziak és a szalézi nővérek mellett.

Az egyik fiatal önkéntes, a 18 éves, bécsi Anna Taucher Ecuadorba megy. Elmondta, hogy mindezt azért teszi, mert szerencsésnek érzi magát, hogy Ausztriában nőhetett fel. Ez egy lehetőség számára, hogy bővítse a személyes látókörét és egy új kultúrát ismerjen meg. Miután elvégezték a három hónapos felkészítő szakmai képzést, az önkéntes segítők egy évig Afrika vagy Latin-Amerika országaiban dolgozhatnak civil önkéntesként. Cornelia Pernsteiner, a "Volontariat bewegt" (az önkéntesség mozgásban tart) program vezetője szerint a Jugend Eine Welt és a szaléziak közös szervezésében felkínált lehetőség közkedvelt az osztrák fiatalok között, az

1997 óta működő szervezetten keresztül mintegy 420 osztrák fiatalnak volt eddig lehetősége az önkéntességen keresztül értékes élettapasztalatokat szerezni. Honlapjukról, a www.volontariat.at többet meg lehet tudni az önkéntesség ezen formájáról.

<http://www.klosterkatze.at>

Szalézi karizma egyházmegyei plébánián – Az olasz tengerparton található Pescara városban levő Vízitáció plébánia ellátását egyházmegyei papok végzik, de az érsekségről már 1997-ben kérték a szaléziakat, hogy vegyenek részt a lelkipásztori munkában a plébánián, különösen a fiatalok körében. Akkor három Don Bosco nővért küldtek Rómából, majd később csatlakozott hozzájuk egy szalézi atya. Így indult el a munka a fiatalokért Pescarában a szalézi oratórium elvei alapján. A nővérek 2003-ben befejezték szolgálatukat, az atya pedig 2005-ben elhunyt, de már elültették a magot, és a lelkipásztori tevékenység folytatódott egy kis csoport fiatalnak köszönhetően, akik részt vettek a formációban.

Jelenleg ezek a fiatalok segítenek az egyházmegyei plébánosnak, különféle lelkipásztori tevékenységeket és különböző ifjúsági csoportokat animálnak. Ezek közé tartozik a Don Bosco barátai 11-13 éves fiatalok számára, akik most kezdik a szalézi ifjúsági formációs programot; a Savio Club 14-18 éves fiataloknak, akik követik ennek a fiatal szentnek az élete

alapján felépített programot, az animátorok, akik a szalézi munkatársak által vezetett formációs programot követik; egy család-csoport, akik megpróbálják szalézi lelkeséggel megerősítve élni a keresztyén életet, és akik vezetik a plébániai hitoktatást. Van egy Vides csoport, ami nemzetközi önkéntes mozgalom az oktatásban és fejlesztésben dolgozó nők számára, amely támogatja a Don Bosco nővérek missziós munkáját. Napjainkban a közeli városban működő szalézi munkatársi csoport vezeti a plébánián folyó ifjúsági képzést.

ANS - Pescara

Kinevelni egy „hivatás-allergia-mentes” nemzedéket – A kanadai Toronto város Etobicoke szalézi közössége az idén új hivatásgondozó programot dolgozott ki VIP néven (Vocation in Progress – hivatás folyamatban). Ez 18 és 35 közötti fiatal férfiaknak és nőknek szól és abból áll, hogy elkísérik őket, miközben igyekeznek felfedezni Isten akaratát az életükben.

A programot Michael Pace atya vezeti. A csoport mintegy 10-20 fiatalból áll, akik január óta szombatonként találkoznak.

Minden VIP-találkozón más a téma, mint például az ima, vagy az egyetemes meghívás az életszentségre. Április 6-án a csoport a házasság hivatását vitatta meg. A tagok előbb szentmisén vettek részt, majd együtt vacsoráztak, utána beszélgetés következett, végül fél óra szentségimádás, utána pedig a plébánia étkezőjében elfogyasztották a desszertet. Általában a csoport nemek szerint szétválik, de ez alkalommal úgy döntöttek, hogy együtt maradnak.

Az esték mindig egy oktató előadást tartalmaznak a központi témáról, a közös étkezések során pedig kialakul egyfajta bajtársiasság, közösségi szellem és barátság, az imák során pedig meghallgatják Krisztus hangját. Így minden összejövetel integrálja Don Bosco lelkeségének négy fő elemét: az iskolát, a játszóteret, az otthon és a templomot.

„Amikor én a hivatásomat kerestem, nem voltak társaim, akikkel ezt megoszthattam volna. Izgalmas volt, de ugyanakkor elszigetelő” – mondta Pace atya. „Ez nem egy gyorstalpaló a papságra vagy a megszentelt élet felé. Ha mindannyian arra összpontosítunk, hogy a fiatalok felismerjék Isten akaratát, ahelyett, hogy tagokat toborzunk a saját csoportjainkba, rendünkbe vagy szemináriumunkba, talán akkor sikerül felnevelnünk egy »hivatás-allergia-mentes« fiatal nemzedéket.”

ANS - Toronto

Tudj meg még többet a szaléziakról: www.szaleziak.hu

Irány a lehetetlen! – Kisebb-nagyobb lovagok lepték el a balassagyarmati oratóriumot, táborunk témája a lovagkor volt. Három héten keresztül 260 táborozó, 60 segítő, animátor és felnőtt töltötte meg élettel a szalézi intézményt. Céljuk Sir Mók, Sir Csimbók és Sir Me vezetésével, hogy a lovagi erényeket és az Excaliburt megszerezve győzedelmeskedjenek a háromfejű rinocéroszon. Ehhez különböző próbákat kellett kiállniuk, melyben szükségük volt bátorságra, segítőkészre, hűségre, szellemességre, vallásosságra és még sok más hasznos tulajdonságra.

A Mók, a Csimbók és a Me család hatalmas küzdelmeket vívott: lovagi tornák, várostrom, 1perc&nyersz, vízi csaták, nagy sportversenyek és agytekervényeket is megmozgató torpedóbajnokság tette próbára lovagjainkat. Természetesen a csapatok teljesítményét jutalmaztuk, három héten keresztül gyűjthette a pontokat a három „család”.

Idegen „királyságokat” is meglátogattunk: első héten strandra mentünk, második héten más oratóriumokkal együtt megszálltuk Péliföldszentkereszt szalézi uralom alatt álló területét, harmadik héten pedig ostrom alá vettük Drégely várát.

Minden pénteken meghívtuk táborozóinkat és szüleiket egy-egy késő délutáni programra. Az első héten vaddisznó híján a tábortűz mellett bolti szalonnát sütöttünk. A második héten a királyi csa-

HÍREK A MAGYAR TARTOMÁNYBÓL

Keresztelés és elsőáldozás

Ünnep volt a péliföldszentkereszt kegytemplomban június 16-án: a Szalézi-Irinyi Középiskola öt tanulója részesült a keresztség szentségében, tizenketten pedig – közöttük egy tanár – elsőáldozók lettek. A felkészítést Misquitta Claudius atya, az iskola nevelési igazgatóhelyettese végezte és ő is szolgáltatta ki a szentségeket. A péliföldszentkereszt közösség örömmel vett részt az ünnepélyes szertartáson.

Balassagyarmat - Irány a lehetetlen! - nyári napközi oratórium harmadik hete.

lád reneszánsz estre várta népét, lakomára és táncos mulatságra voltak hivatalosak.

Táborunkat lezáró gálaesten a táborozók ének, vers, tánc és színjátszó produkciói után következett az eredményhirdetés. Nagy öröm számunkra, hogy négy hü „lovagot”, Péter Kristófot, Telek Dorotytyát, Tóth Gábort és Lazsán Pétert animátorrá avattuk. Büszkék vagyunk rájuk, és ezúton is gratulálunk nekik, kitartást és lelkesedést, Don Boscó-i lelkületet kívánunk munkájukhoz!

Köszönünk minden adományt, Hartai Gábor oratóriumvezetőnk irányítását, a konyhai szolgálatot, az akciócsoportosok segítségét, az animátorcsapat munkáját, és természetesen táborozóink részvételét és jókedvét, szüleik támogatását.

Reméljük, péntekenként újra találkozunk valamennyiükkel oratóriumunkban!

„Céld felé ésszel visz az út, de elérni azt csak a szíveddel tudod.”

Gáborik Flóra

KAZINCBARCIKA

Don Bosco nyári napközi tábor – 2013.

– A Don Bosco Szakiskolában idén június 17-től 22-ig és 24-től 28-ig tartottuk a nyári napközis tábort. Ebben az évben a tábor mottója a „Ne félj, csak higgy!” (Mk 5,36) bibliai idézet volt, aminek kiválasztásában Márkus Zoltán atya segített nekünk, aki sajnos betegsége miatt nem tudott ugyan aktívan részt venni benne, de a tábor sikeréért sokat imádkozott és felajánlotta szenvedéseit. Az egész valóban jó lett, amit elsősorban Istennek szeretnénk megköszönni.

Az első hét alatt elkísért bennünket a „Narnia – Az oroszán, a boszorkány és a ruhásszekrény” film, a második héten pedig egy rajzfilmet néztünk Jézus Krisztus példabeszédeiről. A lelki program célja az volt, hogy megerősítsük egymást a keresztény, katolikus hit megvallásában; hogy tudjuk azt, hogy mit tett értünk Jézus és mit vár tőlünk, hogy megvalósítsuk Isten tervét itt a földön. Naponta fél órás „közösségi percek” tartott minden csoport, hogy megbeszéljék a látott filmet és még jobban megismerjék egymást, és hogy felelősséget érezzünk egymásért. A programban sok színes ima volt, mindkét hét elején és az utolsó napon tartottunk szentmisét.

A tábor kedvenc éneke az „Élet van Te benned...” kezdetű dal volt, amit táncos, bans-szal kísértünk. A fiatalok és a gyerekek órákon át képesek voltak ezt az éneket tiszta örömmel énekelni.

Meglepetésünkre ebben az évben kilencven résztvevő jelentkezett, a segítőköt és animátorokat nem számítva, így összesen

négy nagy csoport alakult ki. A tábor alatt néhány alkalommal kézműves foglalkozást tartottunk, volt bábszínház, nagyon népszerű volt különböző bansok, középkori táncok és játékok tanítása, volt két kalandos túra, két tanulságos előadás az egészségről és higiénéről, egy alkalommal strandoltunk, voltak akadályversenyek, sorversenyek és más játékok. A tábor második hetétől velünk volt Cheruvathur James atya, akit a gyerekek nagyon megszerettek. Élvezték bűvészműtávjait, de a reggeli imáknál angolul elmondott bölcs szavait is, amiket én tolmácsoltam.

A tábor végén több mint két órányi bulit szerveztünk, amit nagy örömmel fogadtak a gyerekek és a szüleik is.

A tábor lebonyolításában és megvalósításában sok ember segített. A tábor vezetője én voltam, de a többiek nagy segítséget nyújtottak nekem. Hála Istennek a tábor résztvevői minden nap háromszor étkeztek és senki nem panaszkodott, hogy az étel nem volt jó.

Szívből köszönöm a jelölteknek, a munkatársaknak, az animátoroknak, a tanároknak és minden segítőknek a munkáját, akik sokat tettek a tábor sikeréért.

Nagy szeretettel várjuk a következő nyári napközi tábort és máris kezdünk imád-

kozni erre a szándékra, hogy Isten megáldja a törekvésünket.

P. Kukuczka Robert SDB

Nyári napközi a plébánián – Már nagyon vártam a napközit, mert ez volt az első táborom, és kíváncsi voltam, hogyan tudok majd helyállni animátorként, csoportvezetőként. Táborvezetőnkkel, Vitális Gábor atyával szerveztük a tábort, adtunk ötleteket a programokhoz és gondoltunk arra, hogy mindenki jól érezze majd magát. Mindkét héten sok gyerek volt, így nem unatkoztunk egy percet sem. Június 17-én kezdődött az első hét, a második hét rögtön utána 24-én. Idén a „80 nap alatt a Föld körül Willy Foggal” volt a témánk. Mindkét héten 100-110 gyerek töltötte meg élettel, hanggal a plébániát. Az animátorokkal és felnőtt segítőkkel, akiknek hálaival tartozunk, 120-an voltunk.

Az első napon minden gyereket csapatokba osztottunk koruk szerint. Általában két animátor vezette a csoportokat. A reggeleket egy bans-szal, színdarabbal, énekekkel és imával kezdtük. Minden napra volt egy tanulság, amihez kapcsolódott a színdarab, amit csoportfoglalkozás alatt megbeszélünk a gyerekekkel. Eleinte az én csoportom nagyon szótlan

Valdocco - Finomságok szeretettel

A Don Bosco Kiadó korábbi könyvesboltja helyén, a Múzeum körút 7. alatt nyílt meg június 9-én a szaléziak pártfogását élvező Valdocco cukrászda és fagyaltozó. A fagyizó megáldását Depaula Flavio atya végezte, de jelen volt Havasi József korábbi tartományfőnök és sok ismerős, jóbarát is. A megnyitáskor a fagyíért nem kellett fizetni, mindenki tetszőleges összeget dobhatott a perselybe. A tulajdonos, Rüsics István elmondta: a befolyt összeg pont elegendő volt arra, hogy a Polgárdiban üzemelő Don Bosco Iskolaotthon két kis lakójának új szemüveget készíttessen.

Nyári napközi oratórium Balajton

volt. Meg voltak szeppe. De az ismerkedős játékok után feloldódott a hangulat, sok új barátságot kötöttek és a csendet lassan nevetés váltotta fel, napról napra hangosabbak lettek. Hetente kétszer volt szentmise, egy nyitó és egy záró. Délutánoként volt kézműves foglalkozás és jutott idő a szabad tevékenységekre is. Sokan megtanultak egykerekűzni, gólyalábazni. A Szalézi Szent Ferenc Gimnáziumba is átmentünk a gyerekekkel, ahol érdekes kémiai és biológiai kísérleteket láthattak. Gimnáziumi tanáraink benéztek hozzánk napközben, segítettek, előadást tartottak. Kirándulni is voltunk. Első héten a nagyok mentek a Mohosi tavakhoz, lápokhoz, második héten pedig mi a kicsikkel a Lázberci-tónál sétáltunk az Upponyi-szorozhoz. Voltak vizes játékok, ami a nagy meleg-

ben mindenkinek jól esett. Esős, hűvös napon a Dózsa György Általános Iskola aulájába és tornatermébe mentünk játszani. A Csónakázó-tóhoz is kimentünk csónakázni és a játszótérre játszani a gyerekekkel. A második héten Pipó József bűvész és James atya kápráztatott el mindenkit mutatványaival.

Utolsó nap fáradt, de örömteli arcok készültek a záró műsorra, hogy megmutassák, mit tudnak. Volt, aki énekel, fuvolával, táncos előadással, verssel, színdarabbal, gólyalábbal, egykerekűvel lépett fel. Mindannyian ügyesek és bátrak voltak. A műsor után egészen estig grilleztünk, amire a gyerekek szüleit is meghívtuk. Mi a kicsikkel játszottunk, míg a felnőttek beszélgettek. Sokan jöttek el, aminek nagyon örültünk. A legrosszabb a búcsúzás volt. Mindenki szomorúan, de

mégis boldogan hagyta el a plébániát, tudva, hogy milyen jó volt, és hogy jövőre, vagy még hamarabb újra találkozunk majd.

Kerekes Anna

Balajt – nyári tábor 2013 – A balajti tábor július 1-től 5-ig egy hétig tartott, a szervezője Molnár-Gál Béla diakónus volt. Körülbelül ötvenöt 5-17 éves gyerek vett részt a programokon. Minden napot imával és énekekkel kezdtünk, ezek után a faluban élő asszonyok készítettek nekünk reggelit, amit közösen fogyasztottunk el. Miután mindenki jól lakott játékokra került a sor. Ezek sorversenyek, fogócskák, vagy különböző vicces feladatok voltak. Hétfőn és kedden megnéztünk a Narnia című filmből egy-egy részletet, amit később csoportokban feldolgoztunk. A gyerekek nagyon élvezték a filmet és érdeklődéssel hallgatták a csoportbeszélgetéseken a társaik véleményét. Minden délben egy fél órát hittanulást töltöttünk, kedden misén vettünk részt, majd ebédelni mentünk. Ebéd után egy óra szabadidő volt, ekkor bantunk, fociztunk, tollasoztunk, vagy csak beszélgettünk kicsit a gyerekekkel. Szabadidő után újabb játékokra került a sor, amelyeket próbáltunk a Narnia című filmhez kötni. Végül a napot imával, énekekkel zártuk, illetve ekkor tájékoztatást kaptunk a következő nap eseményeiről. A szerdai napon strandolni voltunk, ahová a kisebb gyermekeket nem vittük, így körülbelül 45-en indultunk a barcikai strandra. Ez a nap nagyon kimerítő volt. A kisebbeket úszni tanítottuk, illetve szemtanúi lehettünk az idősebb fiúk vízi csatájának. Délután 5-kor kimerülten és élményekkel gazdagon tértünk vissza Balajtra.

Kazinbarcika - Nyári napközi oratórium a plébánián

A pesthidegkúti nyári napközi oratórium

Ebéd után következett a kézműves foglalkozás. Itt is nagy volt a választék. Idén szövés, hímzés, karkötő készítés, gyöngyfüzés, pirográfia és „csipeszmunka” közül lehetett választani. A gyerekek nagyon sokat dolgoztak, sőt volt olyan hely, ahol időközben elfogyott az alapanyag. A kézműveskedést mindig nagyon vidám beszélgetés kísérte. Persze nem maradt ki a programból a szervezett játék, minek keretében a gyerekek egy másik csoportba beosztva versengtek egymással, és a tábor végén a legjobb csapat elnyerte a kupát. Idén a MilkaBirka csapat nyert. A csapatjátékok között ott volt a számháború, a méta, a foci, na meg természetesen egy kvíz is és még sok más. A második hét szerdáján az egész csapat buszra szállt, és elmentünk Péli földszentkeresztre, ahol találkoztunk az ország többi oratóriumával. Az élvezetes nap végén, a buszon jó hangulat uralkodott, végig énekeltek az egész utat. Az utolsó nap délben bűnbánati liturgiát és gyónást tartottunk. Eljött Flavio és Pali atya Óbudáról. A

A csütörtöki nap is izgalmasan kezdődött, mivel számháborúzni mentünk az idősebb gyermekekkel az erdőbe, míg a kisebbek a táborhelyen maradtak kézműveskedni. Mikor visszaértünk a számháborúból, finom ebéd várt minket. A délután folyamán pedig a Narniából kiválasztott részletek alapján jeleneteket állítottunk össze, melyeket később elő is adtunk.

Pénteken Miskolcra kirándultunk. A nap a görög-katolikus templom látogatásával kezdődött, itt megtekinthettük Jézus keresztjének egy szálkáját. Ezek után bobozni mentünk Miskolctapolcára, ami mindenkit izgalommal töltött el. Bobozás után egy finom fagyit ettünk és indultunk vissza kedves kis falunkba. Itt pizza várt minket ebédre, majd ezek után sok izgalmas játék. A nap végén megnéztük a tábor folyamán készült képeket, majd egy kis locsolkodás után mindenki élményekkel és jó kedvvel telve tért haza.

Én nagyon jól éreztem magam, szerintem az idej volt az egyik legjobb nyári táborunk.

Molnár-Gál Fanni

Ezután mindenki maga választott magának játékot. A sok lehetőség közül a legnépszerűbbek a gólyaláb, a pingpong, a foci, a csocsó és az ugrókötelezés voltak. Mindez annyira tetszett a gyerekeknek, hogy ebéd után alig lehetett rábírní őket a kézműveskedésre. Ebéd előtt összegyűltünk egy közös bansra (táncra). A tábor végére már sokat megismertünk. A gyerekek gyakran már szabadidőben is jöttek táncolni. Bans után mentünk ebédelni az oviba, ahol finom étellel vártak minket az óvo nénik.

PESTHIDEGKÚT

Oratórium 2013 – Idén is örömmel és vidámsággal telt el a nyári oratórium Pesthidegkúton. Az összegyűlt 62 gyerek a nyár első két hetében az itteni szalézi nővérekkel, animátorokkal és segítőkkel együtt játszott, kézmű-veskedett, beszélgetett és készült a záróműsorra, amire június 28-án, pénteken került sor.

Minden nap ima után a csoportokba osztott gyerekek az animátorok vezetésével Don Bosco életéről, az általa vezetett oratóriumról, társairól és követőiről beszélgettek. A csoport vezetője mindig felolvasta az aznapi történetet, és utána megbeszéltük mi is a lényege, amiből tanulhatunk, amiről példát vehetünk. A beszélgetés végén pedig volt egy – a témához kapcsolódó – játék, így a tábor végére kikerekedett Don Bosco ifjúsági munkássága.

Celesztina mama kávézója

Átadták a péli földszentkereszti rendház mögött, a lourdes-i barlanghoz vezető út torkolatánál épült büfét. A rég megálmódott épület a Péli földszentkeresztre látogatók kényelmét hivatott szolgálni, elsősorban a vendégek és a zarándokok részéről már régóta hiányolt zárt kávézó- és uzsonnázóhely funkcióját fogja betölteni. Az „első kávéra” Celestina mama büféjébe Nádudvari Géza testvér invitálta április 7-én a szentmise után a híveket. Az épületet, amely egy kissé idézi az olaszországi kávézók hangulatát, Boggio Celestina szalézi munkatársról, arról a nagylelkű olasz hölgyről nevezték el, aki száztíz évvel ezelőtt anyai szívvel és jósággal gondoskodott a Cavagliában tanuló, szalézi életre készülő magyar fiatalokról.

Nyergesújfalun túlléptük a bűvös kétszázat! Résztevőkben, kalandokban és vidámságban nem volt hiány

záróprogram egy misével kezdődött, amit Pali atya tartott. Felolvasta nekünk Don Bosco levelét, melyben jó tanácsokat kaptunk a nyárra. Ezután következett a záróműsor, amin a gyerekek bemutatták, mit tudnak. A végén a csapatok megajándékozták az animátorokat, és végül közösen eresztettük fel léggömbjeinket, melyeken üzenetet írtunk Don Boscónak.

PÉCS

Ismerd meg Don Boscót és tanulj tőle – Lezajlott idei első táborunk, a napközi rendszerű ORI tábor, 6-12 éves gyermekek részére június 17-21. között. Táborunk témája, tekintettel a jubileumi évre „Ismerd meg Don Boscót és tanulj tőle” volt. A tábort napról-napra 18 vidám gyermek népesítette be. A vezetőn kívül a felügyeletet, programokat, étkeztetést naponta 2-2 nevelő biztosította, 3 középiskolás segítségével. Az ebédet a Fény Kft. szolgáltatta, a mosogatásból egy anyuka is kivette a részét.

Napi program volt Don Bosco életéből egy-egy kis, de jelentős történet ismertetése, megbeszélése, tanulság megállapítása, ami napi jó feltételül is szolgált. Voltunk állatkertben, a Mecseken a Mandulásban, a Zsolnay negyedben és egy origami-kiállításon a Lénau-házban. Az udvari játékoknak is nagy sikere volt. A hetet egy kis műsorral zártuk, melyben mindenki szerepelhetett, aki akart.

A legkisebb, épp hogy 6 éves avval ugrott érte jövő anyukája nyakába: „Anyá, én még ilyen jó óvodában soha nem voltam!” A nagyobbak pedig kivétel nélkül jelentkeztek „ott alvós” táborunkba is.

Azon kívül, hogy a gyerekek testi-lelki élményekben gyarapodhattak, a nehéz anyagi körülmények között élő szülők válláról levettük a gondot: mit kezdjenek a tanév végén felügyelet nélkül maradó csemetéikkel? Mindezt minimális ellenszolgáltatásért..., de sok szeretettel.

Mezey Klára

NYERGESÚJFALU

Több mint kaland – valódi élmény! – A centenáriumi évhez kapcsolódva ezt a mondatot választottuk idén a nyergesújfalui szalézi nyári oratórium szlogenjének. A gyerekek a velünk töltött két hét alatt, június 24-től július 5-ig egy „csodálatos utazáson” vehettek részt, melyen megismerkedhettek a magyarországi szaléziak történelmének egy darabkájával. Az előkészületek már kora tavasszal megkezdődtek Misquitta Claudius atya vezetésével. A táborra rekordidő alatt elfogytak a szabad helyek, s hiába állítottuk le internetes regisztrációnkat 180 főnél, az első turnuson így is 206-an, a másodikon pedig kerekén 200-an tartottak velünk. A két turnuson összesen 308 környékbeli gyermek vett részt, akiknek oratóriumi tartózkodását mintegy 50 animátor és kisanimátor igyekezett felhőtlené tenni.

Az animátorok segítségével minden nap felelevenítettük egy kis részletet a szaléziak letelepedésének történetéből. Játékból és szórakozásból nem volt hiány: sorversenyek, csapatversenyek, akadályversenyek, különböző tematikájú műhelyek, bajnokságok, számháború és az idén debütáló „Egy perc és nyersz” játék csak egy része annak a program-

Pécs - a napközisek

kavalkádnak, ami a táborozókra várt. A strandolás sem hiányozhatott a repertoárból, így az első héten a tatabányai Gyémánt Fürdőt, a második héten pedig a már jól ismert szőnyi WF Szabadidőparkot látogattuk meg. Nyergesújfalun első ízben, a második hét utolsó délutánján záró gálát rendeztünk, melyre meghívtunk minden szülőt, rokont, segítőt, támogatót... Minden csoport készült egy-egy rövid előadással, s végül az is kiderült, hogy a csoportok közül ki nyerte a tábor kupáját. A programnak alig lehetett véget vetni, ugyanis a gyerekek minduntalan ráadás-bansot követeltek.

Az idei két hét valóban rengeteg élményt és kalandot tartogatott, és – gyerekek és animátorok egyaránt – kicsit felemás örömmel búcsúztak egymástól: vidámsággal és jó emlékekkel, ugyanakkor szomorúsággal a szívükben, mert egy évet most újra várni kell...

Gyarmati Dávid

Miklós

Miklóssal a művészeti órákon találkoztam. Felfigyeltem rá, mert érdekelte a művészettörténet, és nagyon aktív volt az órákon. Csendes, szerény, jó fiúnak ismertem meg, ezért döbrentett meg, amikor egyik este a kollégánóm, aki eseti gondnoka, telefonált, hogy Miklós nincs a kollégiumban és otthon sincs. Mivel úgy tudja, hogy én beszéltem vele utoljára, mit gondolok, hol lehet. Én elmondtam, hogy haza ment Mezőkövesdre. A kollégiumban aggódtak érte, mert csak este 10 órakor tudták meg, hogy szerencsésen hazaért. Hétfőn, mikor az iskolában találkoztunk, bevallotta, hogy nagy butaságot csinált. Engedély nélkül, gyalog indult el az országoton. Mezőkövesd előtt állt meg egy autó, mert a vezetője órákkal előtte Miskolc felé menet látta bandukolni a nagy táskával. Miklós szerint a Jóisten küldte az idegent, mert nemcsak haza vitte, hanem 2000 forintot is adott, amikor megtudta, hogy egész nap nem evett. Kíváncsi lettem, hogy miért nem kért pénzt, hisz bárki adott volna. Elmondta, hogy ő nem kér senkitől sem, mert a családjának mindig volt tartozása, amit még most is törlesztenek. Kértem, hogy mondja el a gondjait. Nem kérte magát, kiöntötte a szívét előttem:

„Szomorú életem volt. Ha visszagondolok a gyermekkoromra sirni szeretnék. Én az iskolába éhesen mentem, éhesen tértem haza, és éhesen feküdtem le. A családom tragédiája akkor kezdődött mikor a 3 éves testvérem meghalt. Anyu nem tudta feldolgozni a testvérem halálát és egyre többet ivott és közben gyógyszerrel szedett. Ilyenkor nem tudta, hogy mit csinál. Megvert bennünket, apámnak késsel ment, aki ezután elköltözött a hajléktalan szállóba. Sajnos a játékszenvedély is eluralkodott anyámon. Minden pénzünket a játékterem vitte el. Ha nyert, néha loptam tőle pénzt, ha nagyon éhes voltam. Anyu többször öngyilkos akart lenni. 2012-ben a születésnapom után ezt meg is tette. Csak negyvennyolc éves volt. Nagyon hiányzik! Mindent megbocsájtanék neki csak élne!

Az életem 2012 szeptemberében megváltozott, amikor 15 évesen beiratkoztam a Don Bosco iskola kilencedik osztályába, és kollégista lettem. Végre gyerekek tekintettek és úgy bántak velem. Éreztem a szeretetet, amit az eddigi életemben nélkülöztem. Nagyon jó hogy minden problémámmal fordulhatok a tanárainhoz és Béla bácsihoz, a kollégium vezetőjéhez. Az osztályfőnököm is "jó fej" Robert atyával is sokat beszélgetek. A családom nem vallásos, nem járnak templomba, de én egyre közelebb kerülök Istenhez.

A festő szakmát választottam, de szeretnék érettségizni is. A matematika a kedvenc tantárgyam, abból 4,5 az átlagom. Pénzteként megyek haza. Olyankor édesapám is otthon van, mert különben a Máltai Szeretetszolgálat által fenntartott hajléktalan szállón lakik. Ott mossák hétfévenként az én ruháimat is.

A jövedelmünk nagyon kevés. Apa 27 000 forint nyugdíjat kap, én pedig 13 700 családi pótlékot és 26 700 árvasági segélyt kapok. Az egyik bátyám velünk lakik, de sajnos munkanélküli. Szeretnék sokat kirándulni, szép tájakat látni. Egyszer már voltam Budapesten, és Füzesabonyban.

Bízom benne, hogy Isten nem hagy el, és lesz szakmám, és az eddiginél boldogabb életem."

Szívből kívánom Miklós, hogy így legyen!

Szemét vagy hulladék

A nyergesújfalui Szalézi-Irinyi Középiskolában 2012. október 17-én, a Szegénység elleni küzdelem világnapján rendezték meg a KEOP – 6.1.0/A/09-11-2011-0094 pályázatának a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos programját, amelyen az anyagtakarékosság illetve a hulladék keletkezésének megelőzése szempontjait taglalták.

A fenntartható fejlődéssel összhangban levő életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző szemléletformáló rendezvény második fordulóján nyolcvan tanuló vett részt.

Egy tanulságos film segítségével megtudhatták, hogy vannak olyan részei Földünknek, ahol az lakoságnak meg kell küzdenie azért, ami számukra magától értetődő – mint a tiszta ivóvíz, elegendő tápláló élelmiszer vagy egészséges lakókörnyezet. Utána csoportfoglalkozások következtek, négy helyszínen: ismerkedtek a témához kapcsolódó internetes oldalakkal, „Anyagtakarékosság, hulladékgazdálkodás” címmel ötletelés folyt és színes plakátok készültek, előadás és biopiac keretében helyben termelt élelmiszereket kóstolhattak, valamint "Mi a szemét és mi a hulladék?" témában rövid bemutató előadás, tesztlap kitöltés, hulladék-újrahasznosítás, válogatás, gyűjtési módszerek és PET palack zsugorítási verseny volt napirenden.

A diákok öröme a programban részt vettek a helyi és környékbeli termelők is. A program végén kiosztották a jutalmakat a korábban meghirdetett "Bringázz be a suliba" vetélkedő résztvevőinek. Egyéniben az első helyen Szaszko Evelin 10.C, Kozma Zoltán 10.H és Schulhoff Tamás 10.C osztályos tanuló végzett, Szabó Szilárd a 10.H osztályból második lett, míg a harmadik helyen Varga Kamilla 10.C, Eckl Gergő 8.H és Hegyi István 10.H osztályos tanuló osztozott. A versenyben az egyéni győztesek mellett a legeredményesebb a 10.H osztály lett, kitartásukért értékes vásárlási utalványokat vihettek haza.

A nap a bemutatott termékek svéd-asztalos kóstolójával zárult, amelynek célja, hogy a fiatalok megismerkedjenek az lakóhelyükön és annak közelében készülő élelmiszerekkel.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Legyen mindig kapcsolatban a szaléziakkal!

Rendelje meg a Szalézi Értesítőt!

A Szalézi Értesítő a Magyar Szalézi Tartomány ingyenes, nagy hagyományokkal rendelkező lapja, amely 2013-ban a 111-ik évfolyamába lépett. Évente ötször jelenik meg és ajándék mindenkinek, aki szimpátiával tekint a szaléziak munkájára. Célja, hogy bemutassa a szalézi rendet, az alapító, Bosco Szent János életét, lelkiességét és pedagógiáját, a magyar szaléziak és a Szalézi Család életét, küldetését, a körülöttük zajló életet. Rendelje meg a Szalézi Értesítőt postacímre!

Ajánlja ismerőseinek. Adja meg **nevét és címét és mi postázzuk Önnek!**

Cím: Szalézi Értesítő, 1032 Budapest, Bécsi út 173.

Telefon: 06-1-453-22-77

Fax: 06-1-453-2279

E-mail: sdbung@mailbox.hu

Rendelés a

www.szaleziak.hu honlapon keresztül.

Környezettudatosan

Nyergesújfalu a Szalézi-Irinyi Középiskolában többfordulós pályázat keretében tanítják a gyerekeket a környezet- és egészségtudatos életmód kialakítására. A KEOP-6.1.0/A/11-2011-0094 számú Szalézi-Irinyi Középsiskola tevékenysége a nyergesújfalusi kistérség fenntartható fejlődéséért című pályázat 2013. március 12-én lezajlott harmadik fordulóján az iskola 84 tanulója vehetett részt.

A nap első blokkjában a gyerekek megtekintették *A hülyeség kora* című oktatófilmet, amit beszélgetés követett, rávilágítva az energiatakarékosság, a klímatudatosság és a megújuló energiaforrások előnyben részesítésének kérdéseire, majd csoportokban ismerkedtek egyes internetes oldalakkal, környezetkímélő eszközökkel, készítettek posztert, felsorakoztatták az energiatakarékossági lehetőségeket a háztartásban, ökológiai lábnyomot számítottak és a közkedvelt biopiac keretében a helyi termelők által megtermelt és/vagy bio alapanyagokból készült élelmiszereket kóstoltak a gyerekek.

A projekten belül az előzetesen meghirdetett *Az energiatakarékosság, a klímatudatosság terjedése, megújuló energiaforrások - Gazdálkodj okosan* pályázatra számos munka érkezett. A négy legjobb pályamű készítői értékes vásárlási utalványt, a többi díjazott bioélelmiszer-csomagot vihetett haza. A legsikeresebb pályaművet Király Richárd készítette, aki nem csak hogy egy hónapon keresztül figyelte és jegyezte családja fogyasztási és életviteli szokásait, kiemelve a kedvezőtlen magatartásokat és javaslatokat téve a változtatásra, hanem be is vonta őket a pályamű kivitelezésébe. A további díjazottak: Pataky Csilla, Bánfi Kláudia, Szendrei Csilla, Beck Dominika, Szabó Anna, Hadi Zsanett, Köles Fatima és Schmidt Bálint.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecenyterv.gov.hu
06 40 638 638

HUNGÁRSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Ne pazarolj!

A nyergesújfalusi Szalézi-Irinyi Középiskolában 2013. április 24-én zárták le KEOP-6.1.0/A/11-2011-0094 számú pályázatát, amelynek keretében a környezet- és egészségtudatos életmód kialakítására, a takarékosra és a gazdaságos energiafelhasználás módjaira, valamint a helyi termelők támogatásának lehetőségeire mutattak rá. A Szalézi-Irinyi Középsiskola tevékenysége a nyergesújfalusi kistérség fenntartható fejlődéséért című projektben a négy forduló során minden alkalommal mintegy nyolcvan tanuló szólítottak meg.

A nap első blokkjában a tanulók megtekintették a rendezvény tematikájához fűződő *Kellemetlen igazság* című, a klímaváltozással és annak hatásaival foglalkozó filmet, majd megbeszéltek a látottakat, végül egy kiadványon keresztül ismerkedtek környezetük jobb tételének lehetőségeivel. A víztakarékosságról szóló rövid előadás után csoportfoglalkozásokon vettek részt, ahol internetes oldalakat elemeztek, ökológiai lábnyomot számítottak, plakátot készítettek *"Ne pazarolj!"* témában, az energiatakarékosságról beszélgettek és ismerkedtek a biogazdálkodás rejtelmeivel.

Végül az előzetesen meghirdetett fotópályázat eredményeinek kihirdetése következett. A *"Ne pazarolj!"* témában a saját készítésű, eredeti fotókat rövid kísérőszöveggel együtt kellett benyújtani. A kísérőszöveg célja a pazarlás bemutatása volt, felhívva a figyelmet annak negatív következményire. A legjobb pályaművet Frank Marcell 11.H osztályos tanuló készítette, aki egyéni megközelítéssel a fegyverkereskedelem és a vízhiány összefüggéseit taglalta. A második legjobb munkát Pálinkás Máté 11.H osztályos, a harmadikat Hege-dűs Mária 9.H osztályos tanuló nyújtotta be. A díjazottakat értékes ajándékutalvánnyal és bioélelmiszer-csomaggal jutalmazták.

Végül a közkedvelt biopiac keretében a diákoknak lehetőségük volt megkóstolni a helyi termelők által megtermelt és/vagy bio alapanyagokból készült élelmiszereket. A megvalósításba örömmel kapcsolódtak be a helyi és környékbeli termelők.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszecenyterv.gov.hu
06 40 638 638

HUNGÁRSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Diakónusszentelés
Óbudán

**Papszentelés
Kazincbarcikán**

Kiadja a Don Bosco Szalézi Társasága 4700 példányban, belső terjesztésre. Felelős kiadó: Depaula Flavio és Vitális Gábor
 Cím: 1032 Budapest, Bécsi út 173.; telefon: (1) 453 22 77; e-mail: sdbung@mailbox.hu; honlap: www.szaleziaik.hu
 Szerkesztő: Lengyel Erzsébet SC; e-mail: le@szaleziaik.hu; lektor: P. Ábrahám Béla SDB;
 Korrektorok: Nagy Brigitta és Szénáné Szakály Mária; tördelés és nyomdai előkészítés TypoMix Kft Bohner Ferenc
 A címlapon: Nyári napközi oratóriumok találkozója Pélyföldszentkereszten
 Készült a Szalézi Kft. kazincbarcikai nyomdájában; felelős vezető: Kőszeghy Balázs +36 20 406 9340
 A szerkesztőség minden esetben fenntartja a beérkezett hírek, tudósítások, cikkek szerkesztésének, valamint a beküldött anyag meg nem jelentetésének jogát.